BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROS PLAKÁTPÁLYÁZATA

Az elmult év végén Budapest Székesfőváros idegenforgalmi plakátpályázatot rendezett, melynek anyagát a Székesfővárosi Képtárban, kiállítás keretében mutatta be. A pályázat várakozáson felüli, általános érdeklődést keltett. 394 pályamű mutatja, hogy művészeink legszélesebb rétegeiben, a kezdőktől a legjobbakig, sorompóba álltak a kitűzött cél érdekében. E nagy szám, azonkívül, hogy a külső sikernek vitathatatlan jele, mélyebben fekvő okokra utal. Meg kell keresnünk ez okokat, melyeket szerintünk nem magyaráz csupán a díjazás anyagi reménye, illetve a siker révén kijáró erkölcsi elismerés. Mélyebben fekvő eredőkre kell rámutatnunk, olyan törekvésekre, melyeknek cselekvésre vágyó erejét, fejlődést szolgáló energiáit akarta éppen előbbrevinni ennek a pályázatnak a kiírása.

Nemcsak a képzőművészetben, de a plakátművészet terén is ma az átértékelődés, illetve átalakulás bizonytalanságának korát éljük. Áll a harc a régi bevált receptek frázisvilága ellen és erős a vágyakozás az ezek nyomán terjengő unalom kiküszöbölésére. De ha nehéz a kibontakozás lehetősége a festészetben és szobrászatban, talán még nehezebb ez a plakátművészet területén. Mert a képzőművészetek útját kiállítások egyengetik, míg a plakátművészet ennek előnyét nem élvezheti. A plakát üzleti rendeltetése nem alkalmas erre. Az üzleti verseny, a nyers anyagi érdek láncára fűzve, majdnem a vásári kikiáltó rikoltó hangján, a köznapi ízlés szolgálatára kényszerítve rohan a maga útján. E téren tehát a fejlődés csak minimális mértékben lehet az egyéni erőfeszítés eredménye.

A képzőművészetek területén a művész és a közönség között lévő, hol fékezőleg, hol serkentőleg ható eszmei összefüggés csekély és akkor is inkább esztétikai és így nagy általánosságban nem lényegesen befolyásoló eleme a mű megalkotásának. A hatás csupán közvetve jelentkezik, amennyiben általában a népszerűségnek egyik alapfeltétele a nagyközönség ízléséhez való igazodás. Ez a függés azonban igen tág keret lévén, tulajdonképen minden törekvés megtalálhatja a maga érdeklődési körét. Kisebb vagy nagyobb anyagi támogatás kapcsán, tehát végeredményben, ha lemondás és anyagi nehézségek árán is, de a fejlődés útja itt is egyengetve van.

Más a helyzet a plakátnál, amelynek életre hívója nem esztétikai szempont, illetve spontán alkotási vágy, hanem a kereskedelmi élet szolgálatából fakadó függőviszony. Tehát, mivel a plakát szülőoka nem művészi törekvés, a művészi elgondolások kereteinek egybe kell esniök azokkal a keretekkel, melyen belül az üzleti haszon kérdése dominál. Közrehat azonban itt is az általános kultúrnivó. Ha a művészi plakát az üzleti életben mintegy barométerrel lemérhető anyagi többlethasznot eredményezne, úgy a fejlődés nyilvánvalóan ezirányban ugrana tovább. És e ponton lép be a pályázat szükségе abba a viszonylatba, mely az üzleti élet, a közönség és a művészet között fennáll. Nyilvánvalóvá válik tehát a plakátpályázatok célja : a közönség ízlésének finomítása, a művészet utáni vágy felkeltése. Ennek bekövetkezése ugyanis a művészi reklámmal ajánlott cikkek nagyobb vásárlását is eredményezheti és az üzleti forgalom bevételi többlete a gazdasági élet számokkal dolgozó embereit meg fogja győzni arról, hogy inkább legyenek művészi termékek rendelői.

Sajnos, azonban ez az eredmény nem érhető el olyan egyszerű módon. Mert a kereskedelem vagy egyáltalán nem, vagy csak legutolsó sorban fog törődni a tömegek ízlésének nevelésével, ha művészietlen plakátokkal is, megtalálja számításait. Így tehát a közületekre, erkölcsi testületekre hárul az a feladat, hogy szaporítsák a művészi nevelés eszközeit, melyekkel megsegítik a művészeket és végeredményben az anyagi erőt szállító kereskedelemnek is használára válnak.

Ebbe az eszmei elgondolásba illik bele Budapest Székesfőváros idegenforgalmi plakátpályázata is. A praktikum itt abban jelentkezik, hogy olyan plakátra volt szükség, mely eredményesen hívja fel a néző figyelmét Budapest szépségeire. De ez a praktikus cél, mint a főváros nemesen értelmezett üzleti ügye, másodrangú fontosságúvá vált a kiírás következtében. Idegenforgalmi szempontoknak megfelelő jó plakátot fővárosunk szűkebb pályázat útján, vagy személyes megbízással is kaphatott volna. Sőt, úgy hisszük, hogy a személyes megbízásnál, mivel itt a személyes megbeszélés révén, a tervszerű munkának nagyobb tere nyilik a praktikum szempontjából előnyösebb eredményt érhettünk volna el. Azonban, ha a nyilvános pályázatnál a praktikumban mínusz jelentkezik is, viszont más oldalról a pályázatnak távolabbi céljainkat szolgáló gyönyörű eredményére, mint pluszra kell rámutatni.

Az általános művészi nívó magas szintje, a díjazott munkák jósága talán vitatható. De itt elsősorban a relatív, a körülményekhez képest szép eredményt kell néznünk és így ehhez szabnunk az abszolút értékű munkákra felállított követeléseinket. Elfogultság nélkül meg kell állapítani, hogy a pályázat eredményes volt. Nagy eredmény már maga a lelkes érdeklődés is. Bizonyítéka művészi életünk aktivitásának, mely a tettrekészség friss buzogásával tódul a legkisebb résbe is, amelyet a jóakaratú érdeklődés számára hozzáférhetővé tesz. Ennek az eleven, de szétfolyó, kenyérért harcoló értékes erőnek egyesítési kísérlete volt a Székesfővárosi Képtár termeiben rendezett kiállítás. És, ami a jövő szempontjából talán még értékesebb, a látogatók, érdeklődők nagy tömege tekintette azt meg. Fejlesztette ízlését és a friss meglátásokkal szemét a művészihez szoktatta. Nem kétséges, hogy a kiállítás megtekintése után összehasonlította az ucca plakátjait a kiállításon látottakkal és talán kereste azokban is a magasabb

törekvéseknek nyomát. Ez a csendes, észrevétlen összevetés is eszköz a művészet előbbreviteléhez.

Hasonlókép nagy jelentőségű egy ilyen kiállítás a művészek szempontjából is. Mert nyilvánvaló, hogy a művészek is tanultak egymás műveinek összehasonlításából. Erre is rámutatott kiállításunk. Alig akadt pályázó, aki a plakát kettős célját, a praktikumot és a művészetet közös nevezőre tudta hozni. Vagy az egyik, vagy a másik szempont jutott túlsúlyba és tett a díjazásnál számba nem vehetővé nem egy kiváló munkát. Jellemző volt ez a bizonytalanság, mely élesen mutatott reá, a nyujtott alkalmak, a fejlődést elősegítő feladatok és a kiállítások elégtelen voltára.

Azzal a tehetséggel, technikai felkészültséggel, amit ez a kiállítás felvonultatott — meggyőződésünk, hogy más, sokkal nagyobb eredményt is el lehet érni. Ez a tudat kell, hogy erőt adjon a gáncsoskodókkal szemben a munka továbbfolytatására. Folytatni kell a pályázatok kiírását. A cél az, hogy egy különös, magyar plakátstílus kialakulásának útja egyengettessék. Helyi zamatú, színesen magyar falragszoknak kell hirdetniök úgy itthon, mint külföldön a magyar munka és tehetség eredményeit. És ez az útja annak, hogy a művészetet el lehessen juttatni a legridegebb érdekeket szolgáló területekre is. Ez az útja a tömegek művészi nevelésének, melynek érdekében fővárosunk már eddig is jelentékeny áldozatokat tett. Ezt kívánta szolgálni az erre a pályázatra, illetve kiállításra fordított anyagi áldozatokkal is.

CSÁNKY DÉNES

A MAGYAR NÉPMŰVÉSZET ÉS IPARMŰVÉSZET ÜNNEPNAPJAI BÉCSBEN

Az Österreichischer Kulturbund által a magyar kormány, a Magyar Történeti Múzeum és az Országos Magyar Iparművészeti Társulat támogatásával rendezett magyar népművészeti és iparművészeti kiállítás ünnepélyes megnyitása 1935 március hó 2-án délután 5 órakor volt a bécsi Hagenbund teljesen átalakított termeiben. Egyik nagy napilapunk igen találóan mondotta ezzel kapcsolatban a következőket:

„A magyar népművészet vízum nélkül átlépett a határon és csodálatos színpompájában, fantáziájának gazdagságában s ragyogó köntösében bemutatkozott a világnak. Egyelőre Bécsben, Ausztria kancellárja mondott beszédet a kiállítás megnyitásán és szavaiból elismerés és csodálat áradt az iránt a magyar nép iránt, amely művészetében ilyen szépet tudott alkotni. Bámulat és dícséret volt mindaz, amit a kancellár mondott és szavait a rádió vitte szét a világba... A magyar nép, a magyar művészet és a magyar kultúra diadala ez a kiállítás!“

És valóban nagy boldogság volt ennek a kivételes ünnepségnek szem- és fültanuja lenni. A magyar szellem, a magyar tehetség, a magyar alkotnitudás előtt levett kalappal és lelkes elismeréssel állottak az osztrák közönség és a vezető emberek egyaránt. Sokat vártak, de még ennél is többet kaptak s ennek a teljes elismerése ragyogott az arcokon és ez emelte a kiállítás-megnyitást a szokásos ünnepségeken túl felejthetetlen élménnyé.

Szerencsés gondolat volt dr. Hóman Bálint kultuszminisztertől, hogy az osztrák-magyar kulturális egyezmény aláírását e kiállítás megnyitásának időpontjával egyeztette össze. Nagy hálával kell megemlékeznünk: dr. Schuschnigg követségi kancellár és kultuszminiszter, báró Berger Waldenegg külügyminiszter, dr. Pernter kultusz-államtitkár és Schmitz bécsi polgármesterről, akik osztrák részről, Gömbös miniszterelnök, dr. Hóman kultuszminiszter, Kánya külügyminiszter, dr. Fabinyi kereskedelemügyi miniszter, dr. Petri kultusz-államtitkár és dr. Sipőcz főpolgármesterről, akik magyar részről a kiállítás pártfogását mint díszelnökök vállalták és saját hatáskörükben mindent elkövettek, hogy a kiállítás sikere minél nagyobb legyen.

Mi magyarok azonban különös hálával tartozunk az Oesterreichischer Kulturbund elnökségének, nevezetesen báró Loewenthal József elnöknek és a magyar származású Jacobi Jolánnak, a Kulturbund ügyvezető alelnökének, akik páratlan ügybuzgalommal és ritka szeretettel készítették elő ennek a sok fáradságot és körültekintést kívánó kiállításnak egyes fázisait Bécsben.

Az ízléses, illusztrált katalógust dr. Born Farkas állította össze. Ebből idézzük a következő érdekes megállapításokat:

Hóman kultuszminiszter bevezető szavaiból: „Népművészeti kiállítások alkalmat adnak nekünk arra, hogy a néplélek olyan mélységeibe hatolhassunk, amelyekhez a nagy művészetek alkotásai révén sohasem férkőzhetünk közel. A népművészet értékeinek megismerése olyan láncszem a nemzetek egymásközti barátságának felépítésénél, amelynek erőssége és jelentősége igen magasan értékelendő. Vajha ez a kiállítás a hagyományos osztrák-magyar barátság elmélyülését és a szomszédos két nemzet szellemi javainak kölcsönös cseréjét eredményezné.“

Schuschnigg osztrák követségi kancellár és kultuszminiszter üdvözlő szavaiból: „Erősebben,

mint valaha, támadt fel napjainkban a saját és idegen népművészet iránti érdeklődés és megértés. Valóban éppen a népművészet alkotásaiból szól különösen erősen és közvetlenül hozzánk egy nép sajátossága és formátalakító képessége úgy, hogy a mindennapi élet használati tárgyain megvalósított szép iránti érzék mély bepillantást enged a nép lelkébe. A velünk történetközösségben élő magyar népnél éppen azt az erősen kidomborodó sajátos nemzeti érzést becsüljük különösen, amely a magyar népművészet alkotásaiban nyilvánul meg."

A kiállítás előkészítő munkálataiban, a katalógus szerint a díszelnökségben, a már említetteken kívül a következők vettek még részt: osztrák részről dr. Mosser osztályfőnök, dr. Boeckl miniszteri tanácsos, dr. Hohenauer és dr. Wolf osztálytanácsosok a kultuszminisztériumból, dr. Balás miniszteri tanácsos a kereskedelmi minisztériumból, továbbá dr. Lugmayer, Bécs városának népművelési referense és dr. Haberlandt egyetemi tanár, az osztrák néprajzi múzeum igazgatója. Magyar részről: dr. ifj. báró Wlassics h. államtitkár, dr. Tihamér miniszteri tanácsos, dr. Nevelős miniszteri tanácsos a kultuszminiszteriumból, báró Villani követségi tanácsos a külügyminisztériumból, dr. báró Kruchina miniszteri tanácsos és Benkő gazdasági tanácsos, háziipari felügyelő a kereskedelmi minisztériumból. A magyar történelmi múzeum részéről: gróf Zichy főigazgató, dr. Madarassy a néprajzitár igazgatója, dr. Viski a néprajzitár őre, dr. Gönyey a néprajzitár felügyelője és Palotay Gertrud a néprajzitár gyakornoka. Az Országos Magyar Iparművészeti Társulat részéről: Szablya János ügyvezető alelnök, ki dr. Hóman kultuszminiszter megbízásából a kiállítás adminisztratív előkészítését végezte, Ligeti szobrászművész alelnök, Lakatos tanár a kiállítási bizottság elnöke, Kóródy építész-tanár és Ohman szobrászművész-tanár, az Izabella Háziipari Egylet részéről annak elnöke gróf Zichy Rafaelné és Szukováthy igazgató, akik a modern rész iparművészeti, illetve háziipari részét gyüjtötték össze.

A kiállítás népművészeti részére vonatkozó előszót Viski Károly írta az ő nagy és széleskörű tudását jellemző felkészültséggel. A modern háziipari és iparművészeti részre vonatkozólag Szablya János írt előszót, melyben hangsúlyozza, hogy: „Ez a kiállítás a rendelkezésre álló hely korlátozottsága miatt nem adhat teljes képet a mai magyar iparművészetről és háziparról, mivel a hely legnagyobb részét a múzeális népművészeti rész foglalja el. Csak néhány érdekes példáját kívánja bemutatni annak, hogy a művészeti síkon milyen kölcsönhatást gyakorolt egymásra a falu és város élete. Alkossanak a bemutatásra kerülő, szemet-lelket üdítő tárgyak oázist a racionalizálás és műszakosítás mai rideg korszakában."

A modern részben a következő kiállítók szerepelnek: Porcellán- és fayence-tárgyakkal: Csapváry Károly, Gorka Géza, Ligeti Miklós, Ohman Béla, Orbán Antal, Pásztor János, Rahmer Mária, Sinkó András, Vértes Dezső, Zilczer Hajnalka, Orsz. Magy. Kir. Iparművészeti Iskola, Mátrai Lajos tanári osztálya. Ötvösművészet: Csajka István tanár, Iván István, Spitzer Irén, Tóth Gyula tanár. Fatárgyakkal: F. Deli Anna, Mátrai Lajos. Ifj. Richter Aladárné. Csipkékkel: Fáy Aladárné, Győrffy Zoltánné, H. Márkus Erzsi, Jancsó Mária, Markovits Mária, Móga Ilona, Pongrácz Margit, Szontagh Aranka. Hímzésekkel és szőnyegekkel: Izabella Háziipari Egylet, Lakatos Artúr tanár, Muhits Sándor tanár, Szabó Ida. Népviseleti babák: Kubicsek Rózsi és Szerelemhegyi Jenőné.

Ex Libris. Petry Béla rajza.

A bécsiek számára igen kellemes meglepetés volt, hogy a kiállítás belső építészeti kiképzését olyan nagy művészi tudással és készséggel oldotta meg Urbányi Vilmos építő-iparművész, az Orsz.

Magy. Iparművészeti Társulat kiállítási bizottságának előadója. A kiállításról hozott illusztrációink mindennél jobban bizonyítják, hogy a tervező művész — akinek a vállaira ezúttal különösen súlyos felelősség nehezedett — igen szerencsésen komponálta meg ezt a kiállítási interieur-szimfóniát. És büszke lehet arra, hogy a nyugateurópai iparművészet és építőművészet oly kiváló vezérférfiai, mint Behrens, Holzmeister és Keller, a legnagyobb elismeréssel adóztak kitűnő művének. A végrehajtásban Urbányinak hűséges segítőtársai voltak a Hagenbund, annak alelnöke, Hauser Carry és Mayer Márton festőművészek.

Az előcsarnok díszítő festményei Diósy Antal festőművésznek az ecsetjét dícsérik. Egy mezőkövesdi lakodalmas pár és a Dunántúl két jellegzetes alakja érdekes atmoszférát adtak a mindvégig modern, de mégis magyaros zamatú kiállítási architektúrának.

A plakát, amely időközben Budapesten is népszerűvé vált, Mallász Gitta és Dallos Hanna iparművésznők nagy plakátkultúrájáról tesz tanuságot. A katalógus címlapja a plakát kicsinyített mása volt.

Noha a kiállítás ünnepélyes megnyitása délután 5 órára volt kitűzve, félötkor a Hagenbund termeiben már alig lehetett mozogni. A magyar Himnusz hangjai mellett vonultak be pont öt órakor Schuschnigg kancellár és Hóman kultuszminiszter a kiállítás ünnepélyes megnyitására, amely hatalmas társadalmi eseménnyé vált. Nemcsak a hivatalos személyiségek — közöttük a diplomáciai testület sok tagja —, hanem Bécs művészeti és tudományos életének sok kiváló képviselője és a bécsi magyar kolónia sok-sok tagja is résztvett. Osztrák részről megjelent többek között dr. Berger Waldenegg külügyminiszter, dr. Pernter kultuszállamtitkár, Hornbostel követ, magyar részről dr. Petri kultuszállamtitkár, báró Villani külügyminisztériumi osztálytanácsos, dr. Terbócz miniszteri osztálytanácsos, gróf Zichy, a történeti múzeum főigazgatója, az Orsz. Magy. Iparművészeti Társulat képviseletében Szablya ügyvezető-alelnök, Lakatos tanár, a kiállítási bizottság elnöke és Helbing László társulati titkár.

Báró Loewenthal, a Kulturbund elnöke köszöntötte a vendégeket és kijelentette, hogy a vezetése alatt álló szövetség feladatának tekinti, hogy munkájával maga is hozzájáruljon a népek egymáshoz való közeledéséhez. Ezután meleg szavakkal mondott köszönetet mindazoknak, akik a kiállítás létrejöttén közreműködtek. A meleghangú üdvözlésre Hóman kultuszminiszter a következőkép válaszolt: „A Kulturbund ma megnyíló kiállítása szimbolikus jelentőségű. Az osztrák-magyar kulturális egyezmény perfektuálásának előestéjén a magyar népművészet alkotásai kerülnek Ausztria fővárosában bemutatásra. Nem a magas kultúra, a tudomány, a képzőművészet, az irodalom, a zene remekei szerepelnek e kiállításon, hanem

Szignet. Bokros Ferenc rajza.

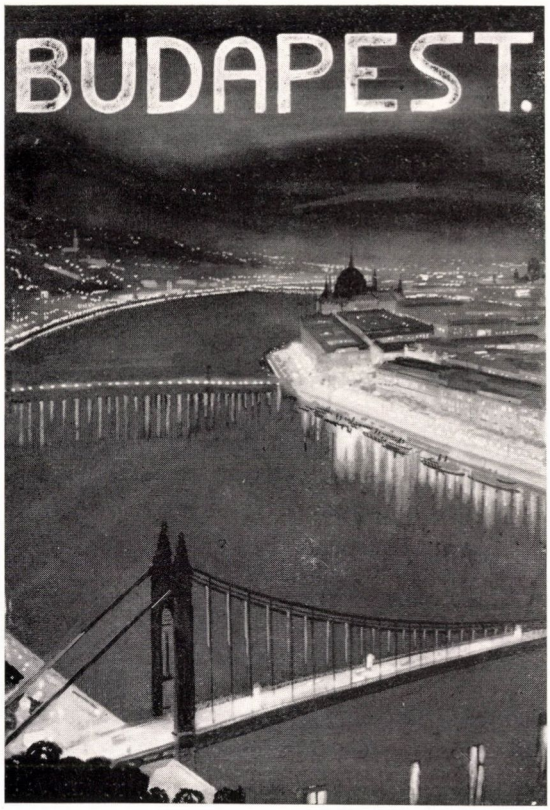
a magyar nép széles rétegeinek géniuszából sarjadt művészi alkotások. A kiállításnak ez a karaktere jelképe annak, hogy a most kötendő kultúrális egyezmény nem egyes kiváltságos tudós vagy művészcsoportnak szellemi érintkezését kívánja előmozdítani, hanem a két nép egész egyetemének szellemi együttműködését, kultúrjavaik kölcsönös kicserélését célozza."

Hóman miniszter beszéde után az osztrák szövetségi himnuszt játszották, utána Schuschnigg kancellár szólt: „Ma, amikor olyan sokat beszélnek államközi szerződésekről és mindannyian megvagyunk győződve, hogy milyen szükséges és helyes mindez, nem szabad szem elől téveszteni egy gondolatot: a legszebb szerződésnél is fontosabb annak a lehetővé tétele, hogy egyik nép rátaláljon a másikra. Nem hiszem, hogy jobb hídja volna a népek egymástmegértésének, mint a népművészeten át vezető út, mely mindenhol örvendetesen fejlődik. Különösen hálásaknak kell lennünk, hogy ma alkalmunk nyílt a magyar népművészet egész, zárt képét látni és élvezni. Annak a népművészetnek a képét, melyről tudjuk, hogy minden művészet között a legelevenebb, legigazibb, legélethűebb egyike. A magyar nemzet iránt az egész világon megnyilvánuló rokonszenv kétségtelenül arra vezethető vissza, hogy Magyarországon annyi tősgyökeres eredetiség, a nemzet oly sok szellemi java szól hozzánk népművészetének gazdag kincséből."

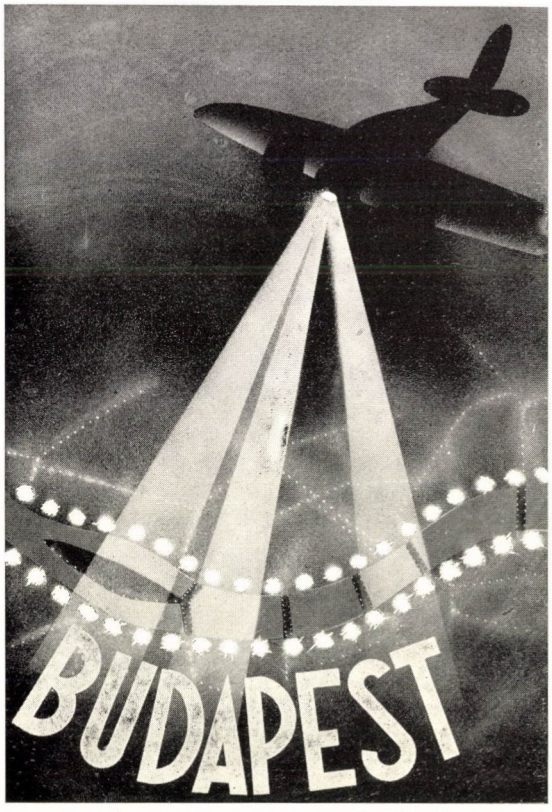
A megnyitás után a Kulturbund vezetősége az Imperial-szállóban díszvacsorát adott dr. Hóman Bálint kultuszminiszter és a magyar vendégek tiszteletére, amelyen ismét megjelentek a mai Ausztria vezető egyéniségei. A minisztert és a vendégeket dr. Srbik, volt osztrák kultuszminiszter üdvözölte. Az üdvözlésre dr. Hóman kultuszminiszter és dr. Petri államtitkár válaszoltak.

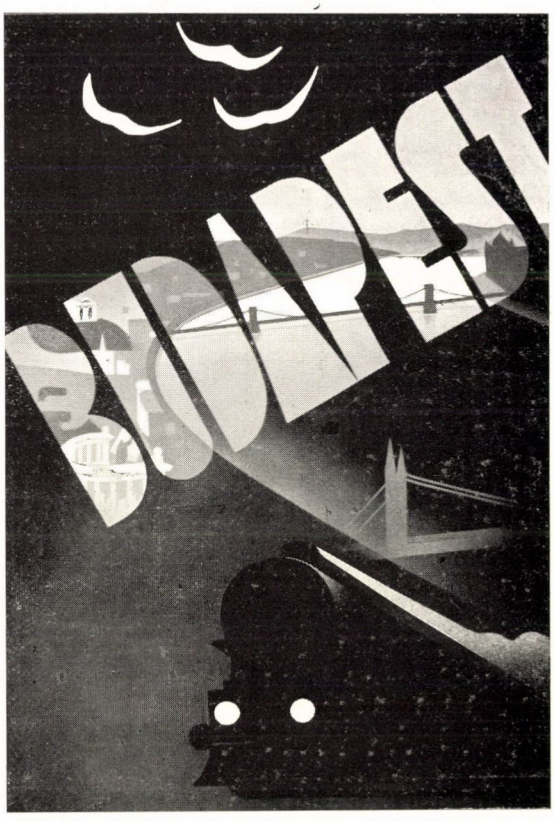
A magyar vendégek tiszteletére másnap az Operaházban díszelőadás volt. Március 4-én délelőtt Hóman kultuszminiszter az ismeretlen katona sírjának megkoszorúzása után Schuschnigg kancellár dolgozószobájában aláírta az osztrák-magyar kulturális egyezményt.

Adja a Mindenható, hogy ez az indulás egy ragyogó, szép jövőnek legyen a kiinduló pontja, melynek útja a szellemi tökéletesedés, a kulturális fejlődés legyen.

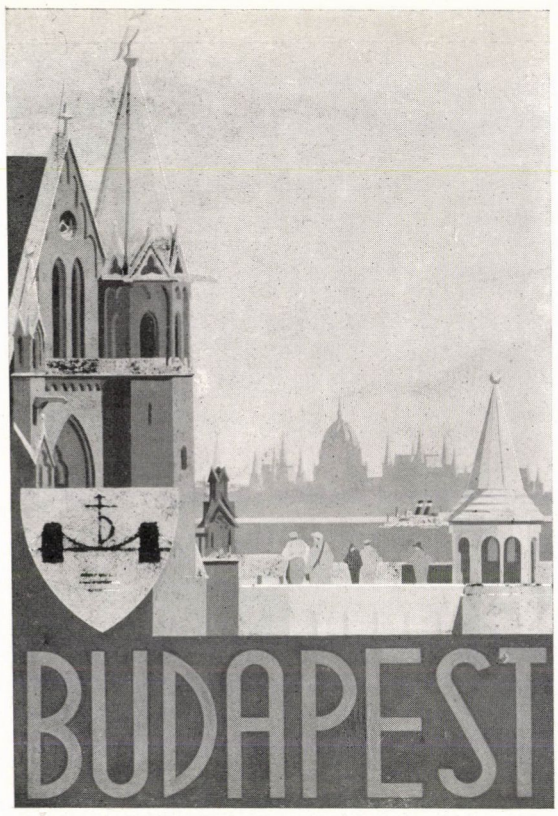

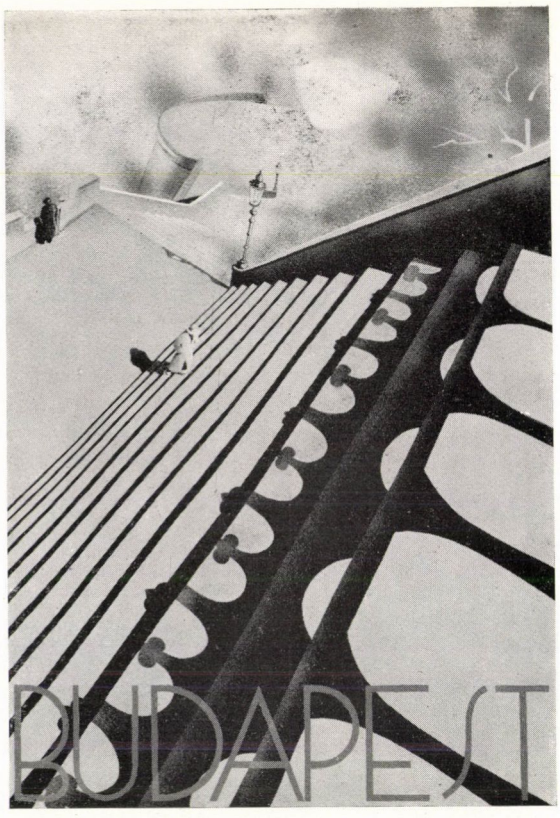

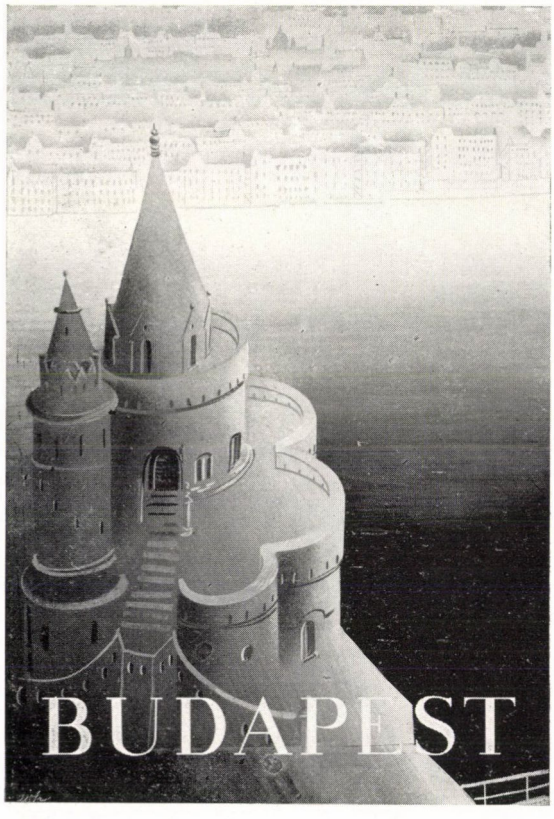

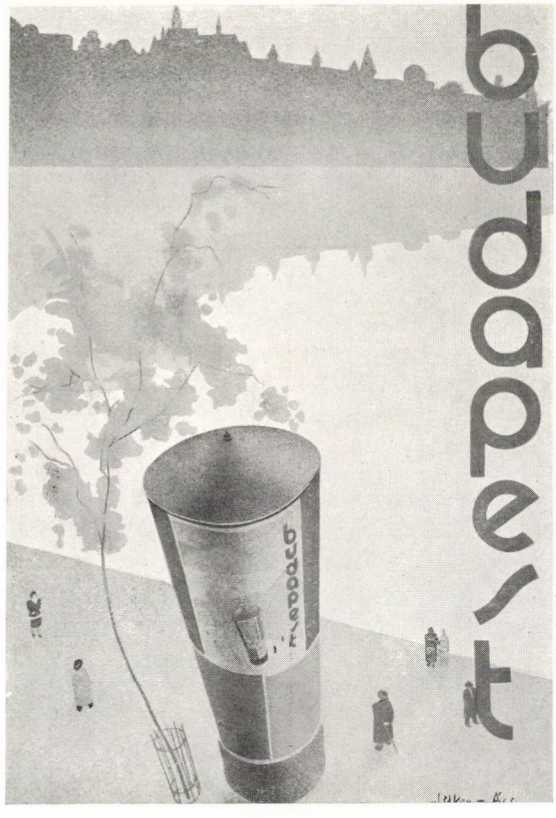

Budapest Székesfőváros idegenforgalmi plakátpályázatáról. Fent balra : Pólya Tibor terve (II. díj). Fent jobbra : Kauders Imre terve (III. díj). Lent balra : Polgár Boris terve (III. díj). Lent jobbra : Haar Ferenc terve (III. díj). — Vom Preisausschreiben der Hauptstadt Budapest für Fremdenverkehrsplakate. Oben links : Entwurf von T. Pólya (II. Preis). Oben rechts : Entwurf von I. Kauders (III. Preis). Unten links : Entwurf von B. Polgár (III. Preis). Unten rechts : Entwurf von F. Haar (III. Preis). — From the Residence Budapest's poster-competition. Left above : Sketch of T. Pólya (II. prize). Right above : Sketch of I. Kauders (III. prize). Left below : Sketch of B. Polgár (III. prize). Right below : Sketch of F. Haar (III. prize).

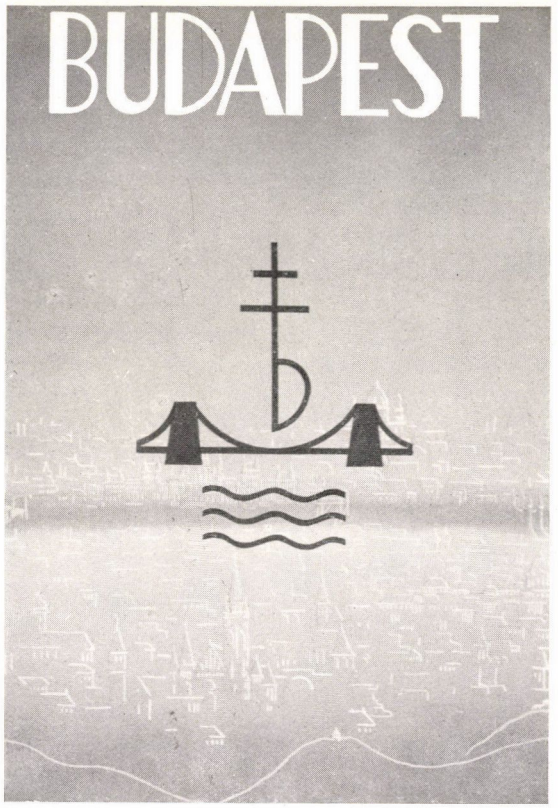

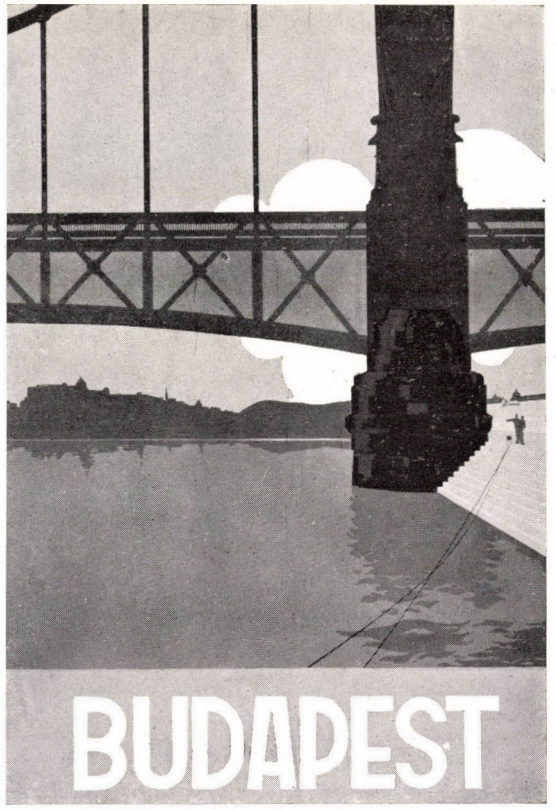

Budapest székesfőváros idegenforgalmi plakátpályázatáról. Fent balra : ifj. Richter Aladár terve (III. díj). Fent jobbra : vitéz Litkey György és Ács Sándor terve (III. díj). Lent balra : Molnár C. Pál terve (III. díj). Lent jobbra : vitéz Litkey György és Ács Sándor terve (III. díj). — Vom Preisausschreiben der Hauptstadt Budapest für Fremdenverkehrsplakate. Oben links : Entwurf von A. Richter jun. (III. Preis). Oben rechts : Entwurf von vitéz Gy. Litkey und S. Ács (III. Preis). Unten links : Entwurf von P. C. Molnár (III. Preis). Unten rechts : Entwurf von vitéz Gy. Litkey und S. Ács. (III. Preis). — From the Residence Budapest's poster-competition. Left above : Sketch of A. Richter jun. (III. prize). Right above : Sketch of vitéz Gy. Litkey and S. Ács (III. prize). Left below : Sketch of P. C. Molnár (III. prize). Right below : Sketch of vitéz Gy. Litkey and S. Ács (III. prize).

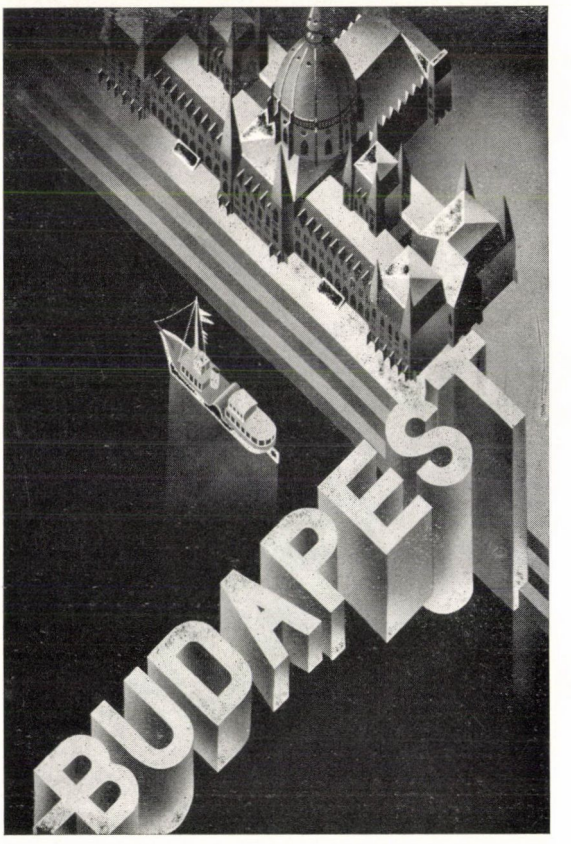

Budapest székesfőváros idegenforgalmi plakátpályázatáról. Megvásárolt tervek. Fent balra : Polgár Boris, fent jobbra : Zrinszky József, lent balra : Trautmann Anna, lent jobbra : Konecsny György terve. — Vom Preisausschreiben der Hauptstadt Budapest für Fremdenverkehrsplakate. Angekaufte Entwürfe. Oben links : Entwurf von B. Polgár, oben rechts : von J. Zrinszky, unten links von Gy. Konecsny, unten rechts von A. Trautmann. — From the Residence Budapest's poster-competition. Bought sketches. Left above : Sketch of B. Polgár, right above : by J. Zrinszky, left below : by Gy. Konecsny, right below : by A. Trautmann.

Budapest székesfőváros idegenforgalmi plakátpályázatáról. Megvásárolt tervek. Fent balra : Jeges Ernő, fent jobbra : Pekáry István, lent balra : Rácz Vera, lent jobbra : Turi Polgár István terve. — Vom Preisausschreiben der Hauptstadt Budapest für Fremdenverkehrsplakate. Angekaufte Entwürfe. Oben links : Entwurf von E. Jeges, oben rechts : von I. Pekáry, unten links von V. Rácz, unten rechts : von I. Turi Polgár. — From the Residence Budapest's poster-competition. Bought sketches. Left above : Sketch of E. Jeges, right above : of J. Pekáry, left below : of V. Rácz, right below of I. Turi Polgár.

A MAGYAR ÖTVÖSSÉG VÁLSÁGA

A világháborút követő, mindinkább súlyosbodó gazdasági viszonyok szomorú helyzetbe hozták ősi ötvösművészetünket.

A luxustárgyakat előállító iparművészet legjobban sínyli a fokozatosan „leépítő" gazdasági irányzatot. Ami a létfenntartáshoz legkevésbbé szükséges és a legdrágább anyagokból készül, az természetesen az idők mostohagyermeke. Ez az iparág pedig : a középkorban világhírre szert tett és még a XVIII. században is jól virágzó magyar ötvösség.

A XIX század rohamosan fejlődő gépipara az ötvös ipart, különösen a nyugati nagy ipari államokban, a tömegcikkek színvonalára süllyesztette.

Egy-egy ágazata a világháborút megelőző évtizedig gyakorlatilag is megőrizte az ó- és középkornak különféle sajátos kézi eljárásait és a jellegzetes, nagyon keresett magyaros formáit. Azután jött a mindent elnyomni törekvő gyáripar és a magyar ötvösség körében is felkeltette a létért való ádáz küzdelmet. Másrészt helyzetünk a monarchiában a mezőgazdasági irányban fejlődött, minek következtében ipari irányban fejlődő államok készítményeinek voltunk a fogyasztói. Így a XIX. század második felében ötvösműhelyeink csak a fővárosban voltak kevés számban. Ezek heroikus létfenntartási küzdelmükben a nagymennyiségű és olcsó gyáripari készítményekkel szemben lassankint elsorvadtak.

A világháború után szép számmal létesültek önálló műhelyek, de inkább csak a vámsorompó következtében beállott kedvező anyagi helyzet kiaknázása céljából.

A háború befejezése óta immár 17 esztendő múlott el, ez idő alatt a magyar ötvösség anyagi helyzete, hasonlóan a gazdasági viszonyokhoz, csak alább süllyedt. A mai diagnózist megállapítva, kimondhatjuk, hogy e 17 év alatt a külföldről fokozatosan beszerzett kitűnő gépek dacára, műhelyeink nem igen vitték előbbre az ősi iparágat.

A magyar kormány a multban több ízben élesztett fel támogatásával hanyatló, majd feledésbe merült magyar jelleggel bíró iparágakat. Példaképen említjük itt fel a kerámiai ipart, mint amely az ötvösséghez bizonyos vonatkozásaiban hasonlít.

Kereskedelmi vonatkozásaiban pedig, éppen sajátos magyaros jellegénél és stílusánál fogva, a külföldi piacokon keresett cikk lett, miért is külkereskedelmi mérlegünk kiegyensúlyozásában tényezőként szerepel.

A kerámikai ipar fellendítéséhez hasonló módon lehetne a magyar ötvösművészetet és nemesfémipart a kormány támogatásával helyes nemzeti irányú fejlődésre serkenteni.

E cél elérésére kívánatos volna, ha a kormányzati tényezők a Nemzeti Bank bevonásával az Orsz. Magy. Iparművészeti Társulat, mint elosztó szerv segélyével nemcsak a megmunkáláshoz szükséges anyagot bocsájtanák a kivitelezők rendelkezésére, hanem az előállítási költséget is előlegeznék s ilymódon segítenék ezt a szakágazatot ahhoz, hogy mielőbb talpraállhasson.

A művészi tervek alapján kivitelezett ízléses és olcsó áruk rövid idő mulva a kereskedelemben s az export terén is üdvös hatással járnának. Nyugaton és Keleten azt a cikket keresnék a fogyasztók ötvösalkotásaink területén is, melyben legsajátosabb ízlésünk érvényesül.

MAJOR ISTVÁN

EMLÉKMŰ A BARLANGBAN

Az erdőkoszorúzta Hárshegy északkeleti oldalán, sziklás hegyoldalon, a természet idillikus csendjében szerényen húzódik meg egy barlang. Gerendákból összeácsolt kis tornác alkotja a bejárat előtti teret, ahonnan kis egyszárnyú, kovácsoltvas-ajtó vezet a XV. századbeli magyar pálos-barát remetebarlangjába,

Boldog Báthori László budaszentlőrinci pálos egyike volt a legrégibb magyar bibliafordítóinknak. Születésének idejét nem tudjuk pontosan, sőt haláláról is csak annyit, hogy a XV. század nyolcvanas éveire esik. Kortársa volt Mátyás királynak s mint Gyengyesi Gergely pálos 1525-iki krónikájában írja, Báthori az egész Szentírást lefordította magyarra s e fordítása a nagy király könyvtárába került. Műveből azonban semmi sem maradt ránk. A XVI. század második tizedében az úgynevezett Jordánszky-kódexet lemásolták s ezt egy ideig Báthori munkájának tartották. Az Ószövetség egynehány könyvét és csaknem a teljes Újszövetséget adja magyarul. Toldy Ferenc is azonosnak vette Báthori fordítását a Jordánszky-kódexszel. Mások a keszthelyi Kulcsár- vagy Döbrentei-kódexben keresték Báthori munkáját, de sajnos, mindezen feltevések bizonytalanok.

Mindenesetre Báthori fordítása megelőzte a ma használatban lévő Káldy-féle teljes bibliafordítást, sőt a protestáns részről már korábban kiadott Károlyi Gáspár bibliáját 1590-ből.

A Szentírás összefüggő szövegének első magyar fordítása liturgikus célra készült a XV. század 30-as éveiben. Bencés, premontrei vagy ferences szerzetesek készítették s a Bécsi-, Müncheni- és Apor-kódex őrizte meg. Ezt követte az elveszett Báthori-féle fordítás, valószínűleg világi használatra szánva.

1931-ben a Székesfőváros XIV. művészeti ügyosztálya illusztris vezetőjének, Némethy Károly tanácsnoknak volt az intenciója, hogy e kiváló pálos szerzetes 20 évi remeteségének helyén, a hárshegyi Báthori-barlangban méltó emléket állíttasson Budapest székesfőváros közönsége. E feladattal a főváros Havran Imre iparművészt bízta meg, aki nagy szeretettel és hozzáértéssel oldotta meg feladatát. A barlang cca. 2 méter mélyen fekszik az út nívója alatt s ide lépcsők vezetnek le. Ezt megelőzi egy gerendákból ácsolt fedett tornác, mely az idő viszontagságai ellen védi a vasrácsos bejáratot. Az egyszárnyú kovácsoltvasajtó felső részén Krisztus-monogramm látható, melynek sugarai szervesen kapcsolódnak egybe az ülő szerzetes alakjával, aki bibliát tart a kezében s a Krisztus-monogrammra tekint. A középen elhelyezett felírás alatt a pálosok ismert szimbóliumai láthatók. Ezen a vasajtón különösen az jó, hogy szimbólikus és allegórikus vonatkozások dacára is anyagszerű marad.

Lejutva a barlangba, budakalászi kőből készült oltár áll előttünk és pedig alaprajzilag olykép elhelyezve, hogy a barlangkutatók részére az oltár mögötti barlangnyílás könnyen megközelíthető marad.

Az oltár asztalformája durva kőmunkával készült, a barlang karakterének megfelelően. Lapja 0.80 × 2.00 méter nagy s természetesen a liturgikus szabályoknak megfelelően egydarab a lap. Elülső oldalán a 12 apostolt szimbolizáló bárányok vannak befaragva. Alsó részében Krisztus-monogramm látható. Az egész oltár felépítése igen eredeti. Az oltárkereszt, a gyertyatartók s a láncon csüngő örökmécses Móser József tehetségesebb fiatal kerámikus-művészünk munkáját dicséri, szürke mázas kerámia.

*

Végezetül meg kell emlékeznünk a Székesfőváros kitűnő ügyosztályvezetőjéről, Némethy Károly tanácsnokról, aki nagy megértéssel támogatta az egész munkát s még hozzá fiatal művészek bevonásával. Dicséretre méltó éber őre ő nagyjaink emlékének.

Az úgynevezett Báthori-barlang a Székesfőváros jóvoltából ma már méltóképen hirdeti e régmult idő szerény, de mégis nagyjelentőségű pálosának emlékét.

ZRINSZKY JÓZSEF

Ex Libris. Petry Béla rajza.

•KRÓNIKA•

SZEMÉLYI HÍREK. Hóman Bálint dr. közoktatásügyi minisztert a kormányzó úr Őfőméltósága a Corvin-lánccal tüntette ki. Irodalmi és kultúrpolitikai sikereinek e nagyjelentőségű kitüntetése bizonyára örömmel tölti el a jeles történetíró és államférfiú minden tisztelőjét.

Ugron Gábor nyugalmazott miniszter, a nemrég létesített Irodalmi és Művészeti Tanács elnöke, a Cobden-szövetségben nagyszabású előadást tartott a művészet és irodalom szabadságáról. Előadásában hangsúlyozta annak a szükségét, hogy a könyvet, képet, szobrot s általában a művészet minden ágát igyekezzünk közszükségletté avatni.

Csánky Dénes dr.-t, a Fővárosi Képtár kitűnő igazgatóját, a Fővárosi Múzeumok főigazgatójává nevezte ki a polgármester. Csánky dr. mint festő, múzeumvezető és a művészi közélet fáradhatatlan tevékenységű vezető-egyénisége méltó érdemeket szerzett erre az előléptetésre.

GEREVICH TIBOR PROFESSZOR KITÜNTETÉSE. A magyar tudományos és művészi élet képviselői nagy örömmel vettek hírt arról a kétféle kitüntetésről, mely a művészettörténelem nagynevű egyetemi tanárát érte. Gerevich Tibor dr.-nak a Kormányzó Úr Ő főméltósága a Corvin-koszorút adományozta. Majdnem ezzel egyidejűleg a Műemlékek Országos Bizottságának is elnöke lett. Egy nagyszerűen felfelé ívelő tudományos pálya méltó kitüntetése ez. Gerevich Tibor három évtizedre visszanyúló irodalmi s tanári működésével halhatatlan érdemeket szerzett magának a keresztény magyar középkor művészi emlékeinek felfedezésével, ismeretlen magyar festők alkotásainak feltárásával, de azonkívül a krakói Czartoryszky-képtár és az esztergomi múzeum műemlékeinek népszerűsítésével. Előadásának közvetlen, meleg tónusa nemcsak tanítványaira, hanem a szabad egyetemek hallgatóira is mély, sugalló hatással volt mindig. Az iparművészet ügye, épp úgy, mint minden nemes irányú modern művészi mozgalom is lelkes propagálóra talál benne.

CSÓK ISTVÁN HETVENÉVES. A magyar művészet minden igaz tisztelőjének örömünnepe volt az a meleg, szívhezszóló ováció, melyben hetvenéves születés napján részesítették Csók Istvánt. Az iparművészet szorosan vett határain túl, de mégis a magyar humusz csodás talajából nőtt ki az ő művészete, melynek minden zengő színe s minden festői ecsetvonása az egész nemzedék örömérzéseinek vált kifejezőjévé. Töretlen fiatalságával, művészi hitével ma is sugalló hatása van minden alkotóművészre s ezt látnia kellett mindazoknak szavaiból és tekintetéből, kik őt a szívderítő ünnepen az Ernst-múzeumban körülvették.

UJSÁGRÓL UJSÁGRA. Végh Gyula, Iparművészeti Múzeumunk nyugalmazott főigazgatója, cikket írt a Magyar Kárpitosipar újévi számába (mely ennek a huszonötesztendős, eleven folyóiratnak jubileumi száma volt). A Studio mult évben kiadott évkönyve nyomán kissé sötét pesszimizmussal fejtegeti az iparművészet sorsát. „A rombolás, amit az utolsó évek így politikában, mint más téren is végeztek, az életünkhöz olyan közelálló iparművészetben is észlelhető." „A társalgónak, ebédlőnek, előcsarnoknak, sőt hálószobának csúfolt filminterieuröket szemlélve, önkéntelenül kérdezzük magunktól, vajjon ezekben divatcikkeket, színházjegyeket, vagy bankértékeket árusítanak-e ?" „Jaj, ha a gépészmérnökké lett lakberendező dekorálni kezd... logikátlan, önkényes, sértően antifunkcionális lesz." — Az Asztalosmesterek Lapja sürgeti egy olyan kiállítási épület létesítését a főváros központjában, amely kézműves és kisipari kiállítások céljaira volna alkalmas. Úgy, amint Berlinben, Londonban, Essenben, Lipcsében, nálunk is gondoskodni kellene az időszaki és állandó jellegű ipari kiállítások végleges elhelyezéséről. A lap szerint a Technológia épülete erre nem alkalmas, mert már mai térfogata is szűk s a könyvtára tervezett kiszélesítése után kiállítótermei méginkább meg fognak szűkülni. Az Ujság a népművészet és a falu gyakran visszatérő problémáit fejtegetve megállapítja, hogy „a népművészet, melynek eredeti ősalakja kifogástalan, színgazdag és vetekszik a perzsa és indus művészetek értékeivel, naprólnapra romlik és hitvány vásári portékává züllött le". „A színpompásan, naivan érdekes kalocsai szobafestés, amit odavaló asszonyok is művelnek, naprólnapra hanyatlik." „A parasztnak, a népnek jobban tetszik a lezéna-, a gipszoszlopfő, a hitvány gipszöntvény, a pricelt „facsád", mint saját, régi, gazdag, eredeti és fajtiszta népművészete." „Szeretnénk ízléses hivatalt látni, ahol a falusi nép lelkületéhez méltó környezetben osztják az igazságot és a — passzusokat."

TABÁN. Városrész elmúlásán még alig keseregtek annyit, mint a Gellérthegy és Naphegy alján elhúzódó Tabánon. Poéták megsiratták, az érzelmes dal zenészei megzenésítették, a könnyű nyári szórakozások barátai legszebb emlékeik közé lepréselték. Körülbelül a háború előtti években fedezték fel s azóta festők, fényképezők szorgalmasan örökítették meg Budapestnek ezt a halálraítélt, girbe-gurba, roskatag városrészét. Kedves és helyén való gondolat volt könyvben is megörökíteni az eltűnő Tabánt. Somogyi Aladár ny. tábornok egy sereg fényképen s régi metszetek, meg tervrajzok anyagain mutatja be, milyen volt hajdan s milyen volt haldoklása évtizedeiben a Tabán. Rexa Dezső pedig hangulatos bevezető tanulmányban írta meg a Tabán egész fejlődését. Ügyes elbeszélő-készséggel, könnyed csevegés modorában hinti el ebben a tanulmányban a történeti adatokat, már amennyiben azok a nagy közönséget is érdekelhetik. A szerzőnek dicséretes szorgalma, adatokban való gazdagsága ezen a munkán is mindenütt meglátszik. A könyvet méltóan ízléses köntösben bocsátotta útjára az Egyetemi Nyomda, örömet szerezve ezzel a könyvek és a pesti kuriózumok minden barátainak. (N. P.)

KIRAKATDÍSZEK. Mindig öröm megállapítani, hogy az ucca képeskönyve mennyire gyarapszik nálunk új meg új színekkel, kedves figurákkal. A Stühmer-csokoládégyár a kirakatdíszítéssel is

példát mutat az ízléses üzletvezetés helyes elveire, éppúgy, mint portáljainak építésével, vagy csomagolásainak esztétikájával. Most karácsonyi kirakathátterét rögzítettük le képeink közt. Latabár Károly művészi képzelete a karácsonyi angyalt s a magyaros Mikulás örömeit játékosan eleven színek közt vetíti elénk és példát ad arra, hogy e naiv népművészeti hangulatot mennyire bele lehet illeszteni az anyagias világba és a mozgalmas ucca és a forgalmas bolt keretébe.

AZ ORSZÁGOS IRODALMI ÉS MŰVÉSZETI TANÁCS MEGALAKULÁSA. Március hó 1-én, a Magyar Tudományos Akadémia üléstermében dr. Hóman Bálint vallás- és közoktatásügyi miniszter, dr. Petri Pál és dr. Szily Kálmán államtitkárok és ifj. dr. Wlassics Gyula báró helyettes államtitkár jelenlétében tartotta alakuló közgyűlését.

A nagy érdeklődés mellett lefolyt ülésen résztvett irodalmi, képzőművészeti, zeneművészeti életünk összessége.

Először dr. Tihamér Lajos miniszteri tanácsos, ügyvezető igazgató a Tanácsról szóló törvényt ismertette. Dr. Ugron Gábor elnök magasívelésű beszédében adta meg a Tanács átfogó erejű programmját. A tehetségek megmentése és felkarolása, a szerzői jogvédelem, az írók szociális biztosítása, az elszakított részek irodalmi kapcsolata, a képzőművészeti kontárság és hamisítás elleni küzdelem, a vidéki kiállítások kérdése, a Szabadiskolák helyzete, a rádió fontos szerepe, az iparművészet közönségnevelő fontossága és a napi élettel való kapcsolatának alapelve voltak a hatalmas erejű célkitűzésnek legfontosabb részletei.

Az iparművészek társadalmát a Tanács munkájának megindulása annál is inkább örömmel tölti el, mert a széleskörű programm valóraváltása érdekében az O. M. Iparművészeti Társulaton keresztül, annak félszázados multjában megizmosodott erejének szándékozik munkálkodni.

MÜNCHENI KARÁCSONY. A kedélyes és szép ajándékok városában, Münchenben tavalyi karácsony alkalmából a szokottnál is nagyobb buzgalommal árusították az iparművészeti tárgyakat a közönségnek. Természetesen mindenütt igyekeztek stílusos keretet teremteni a karácsonyi vásár számára. A legnagyobb meglepetést az iparművészeti egyesület vására hozta, ahol egy hármas pódiummal valóságos mennyei színpadot produkáltak a rendezők. A D. Werkstätte helyiségében Hillerbrand professzor rendezte a nagy karácsonyfát s körülötte a fehérre, pirosra és aranyszínűre hangolt terem valamennyi ékességét. Nagyon ötletes volt a Vereinigte Werkstätte műhelyboltjának átalakítása. Ezúttal az egészet a bejárattól kezdve vásáros bódévá varázsolták át, melybe sürgősen belép a nagyszakállú ajándékosztó ember. Egy újabb iparművészeti alakulásnak, a Gemának karácsonyi vásárát a népművészet és háziipar tarka színei uralták, de a mellett az iparművészi apró tárgyak óriási választéka is derűs színekkel csábította vásárlásra a látogatókat. N.

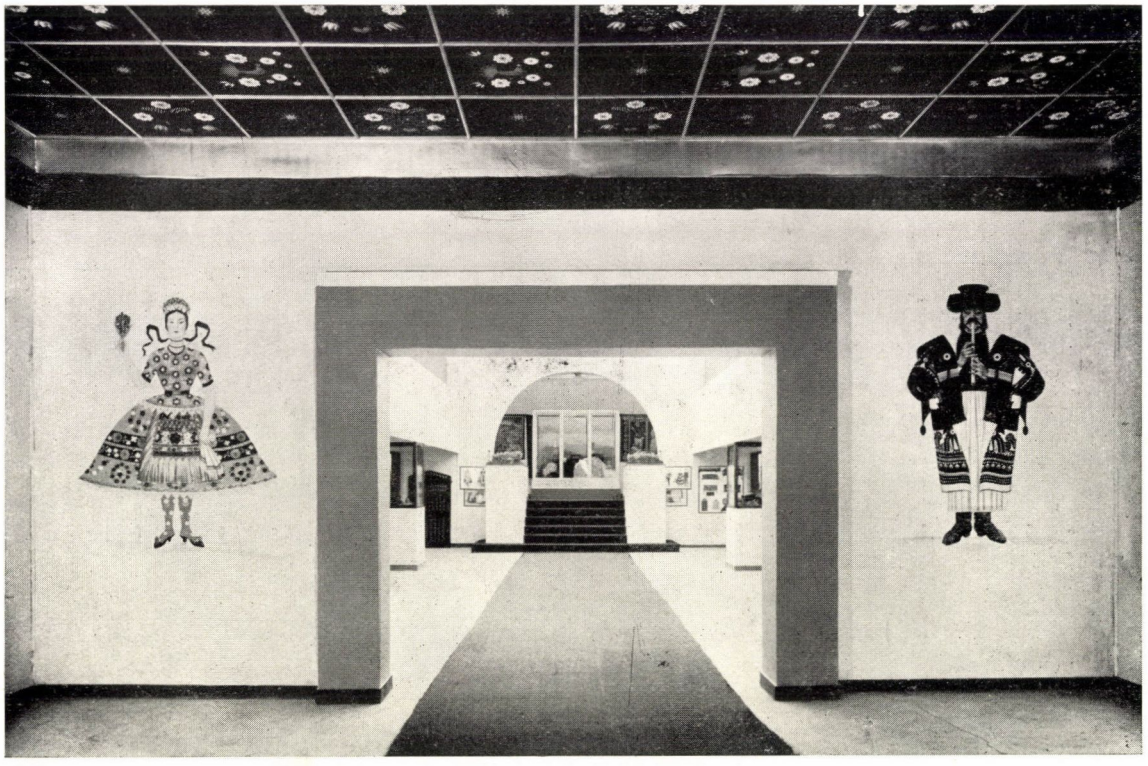
ÜVEGMŰVÉSZET. A stuttgarti iparművészeti iskolának van egy fiatal tanára, Eiff Vilmos, akit bátran lehetne az üveg legnagyobb művészének nevezni a ma élők között. Különösen az üvegek díszítésében alkot kiválót. Egy-egy pohár, kehely, tányér felületein csodálatos szépségű figurális díszeket tud megjelentetni köszörűje, vagy vésőszerszámai segítségével. Végigtanulmányozta az ókor és a reneszánsz híres vésőinek intagliomüvészetét is s hegyikristályba, topázba és más ékkövekbe mesés szépségű fejeket, reliefeket tud vésni. A mellett, hogy a hagyományokat gondosan őrzi, dekoratív stílusa még is korszerű, vidámság, őszinte naivitás van művészi vonalvezetésében. Eiff művészetein meglátszik, hogy mecénása és szellemi irányítója Pazaurek, a kiváló stuttgarti múzeumigazgató volt. Az ottani iparművészeti múzeum tanulságos üvegkiállításai és pályázatai sugalló hatással voltak a kitűnő tanár egész fejlődésére. Dr. N. P.

JELENKORI KERTÉPÍTÉS. Egy frankfurti művészegyesület az ottani kertészeti szakkörökkel együttesen kertkiállítást mutatott be. Még mindig akadnak nagyarányú kertépítő feladatok Németországban, rokokószerű színpadokkal, erdei stadionnal, népligettel és gyermekjátszóhelyekkel. Mainz városa az egykori erődítményeket parkiroztatta művészi egyszerűséggel. A dombos vidék s a mesterséges földhányások nagyon változatos képet teremtettek. A kis kertek azonban sokkal több munkaalkalmat nyujtanak a mai német kertészeknek. A futócserjék, a kő és a falak felhasználása teszi e kerteket művészileg értékessé. A lakástelepek kertjei a ridegebb „tárgyilagos lakóházak" környékét derítik fel. Általában a német városok kertszeretete egyenes arányban nő a városias élet terjedésével.

RÉGI ÉS ÚJ ÓNEDÉNYEK. A szász Érchegységben nemrég újra üzembehelyezték Németország egyetlen óntartalmú bányáját. Azt szeretnék ezzel elérni a német kormánykörök, hogy az ottani vidékek régi, de kialudt kézművesiparát újból feltámasszák. Ebből a célból a drezdai iparművészeti múzeum gazdag gyüjteményeiből összeszedték a legszebb reneszánsz- és barokedényeket, melyek a cinngyártás virágkorát tüntették fel. De a jelenlegi német ónedény-gyárak is szép példákkal képviseltették magukat a kiállításon.

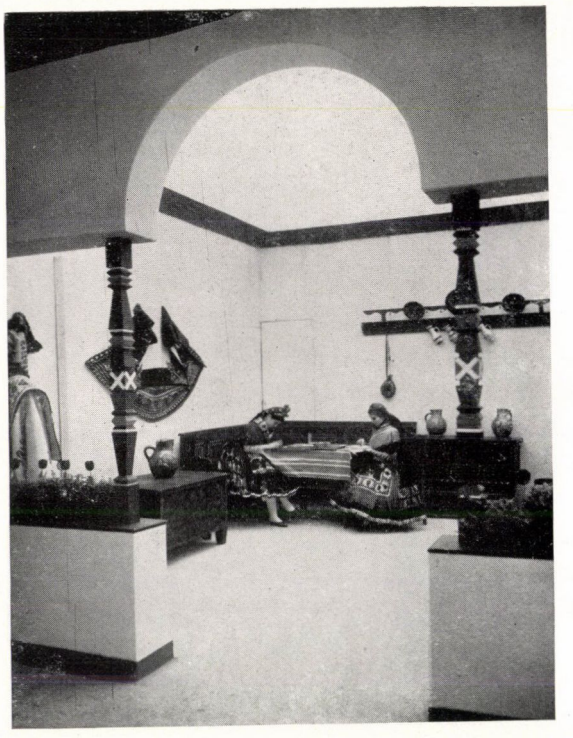
KARÁCSONYFA AZ IPARMŰVÉSZEKÉRT. Igen eredeti módon ünnepelte meg a bécsi iparművészeti iskola tanuló ifjúsága az elmult karácsonyt. Az iskola ünnepi csarnokában hatalmas karácsonyfát állítottak fel s azt igen szépen feldíszítették. Hogy azonban a nagyközönség számára is vonzóvá tegyék, a karácsonyfát érdekes színpadi szcenárium központjába helyezték. Egy falusi koresma udvarát és istállóját képezték ki körülötte és karácsony hetében minden délután betlehemi játékot játszottak mellette. Egy népies magyar balatonvidéki legendát ültettek színpadra, amely a szent estére vonatkozólag azt meséli el, hogy József és Mária egy falusi vendégfogadó elé érkeztek Betlehemben s a korcsmáros, hogy szállást

A bécsi magyar népművészeti kiállításról. Fent : A nagyterem. Lent : Bejárat a nagyterembe. Urbányi Vilmos tervei. — Von der ungarischen Volkskunstausstellung in Wien. Oben : Der grosse Saal. Unten : Aufgang zum grossen Saal. Entwurf von W. Urbányi. — From the Hungarian National-Art exhibition in Vienna. Above: The large hall. Below : Entrance to the large hall. Designs of W. Urbányi.

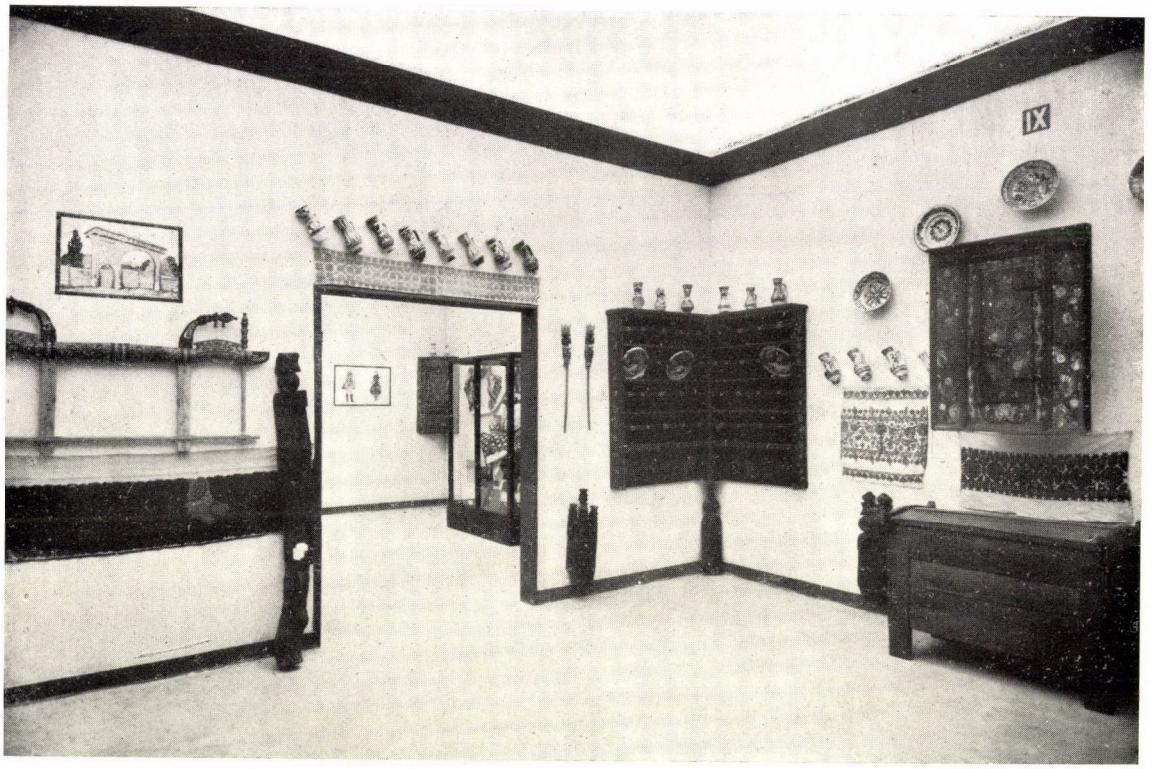

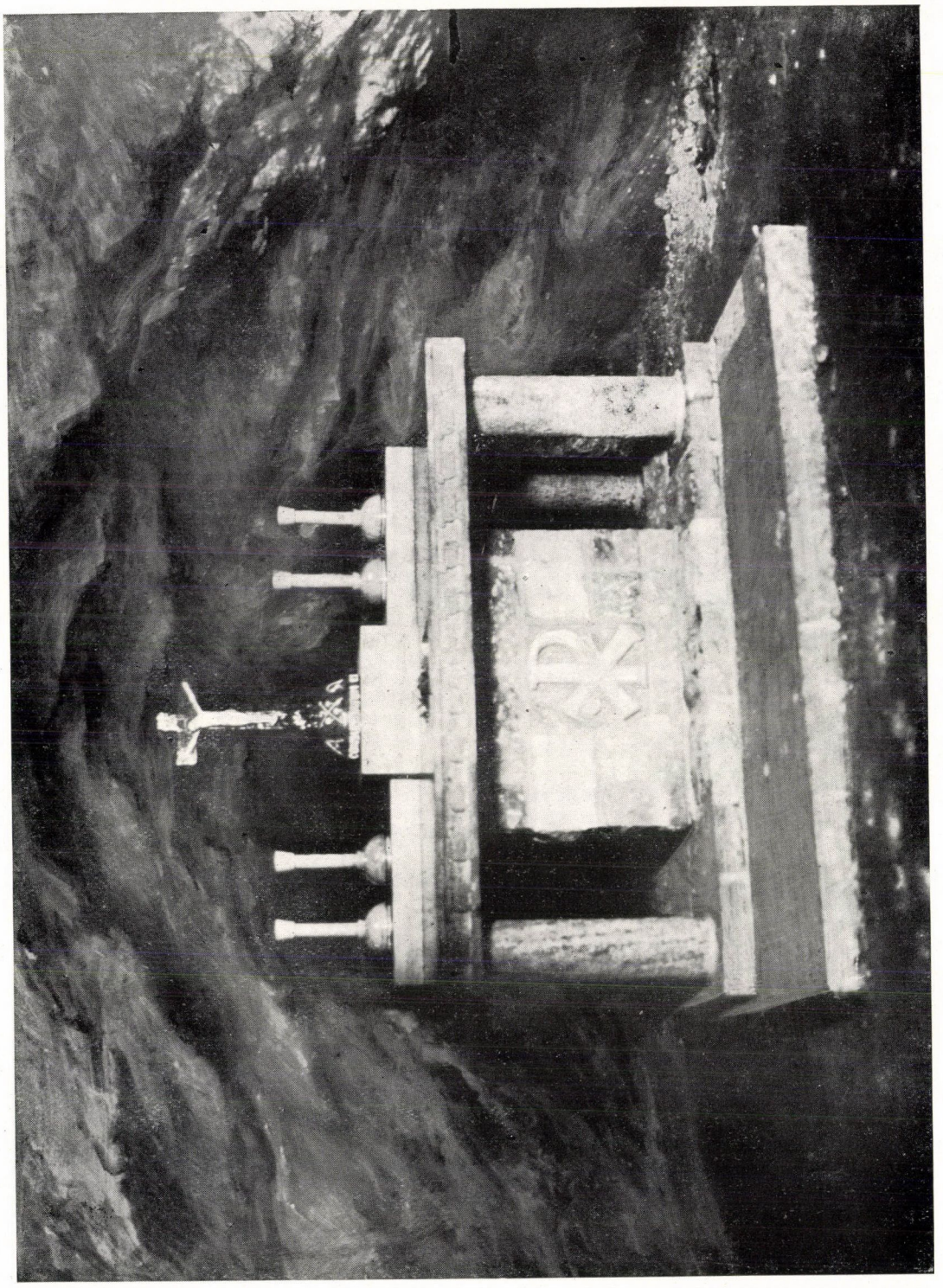
A bécsi magyar népművészeti kiállításról. Fent balra : Részlet az előtérből. Fent jobbra : A sárközi szoba. Lent : Részlet az előtérből. Urbányi Vilmos tervei. — Von der ungarischen Volkskunstausstellung in Wien. Oben links. Teilansicht des Vorraumes. Oben rechts : Zimmer aus dem Sárköz. Unten : Teilansicht des Vorraumes. Entwurf von W. Urbányi. — From the Hungarian National-Art exhibition in Vienna. Left above : Detail of the entrance. Right above : Room out of the Sárköz. Below : Detail of the entrance. Designs of W. Urbányi.

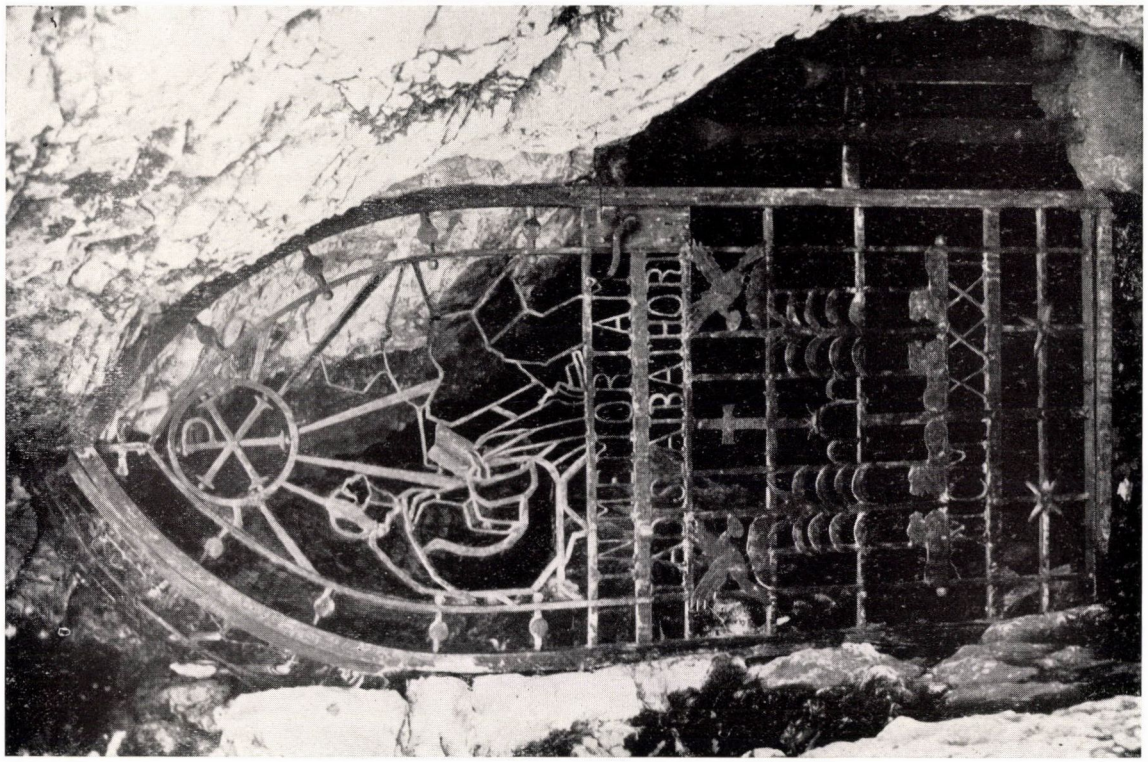

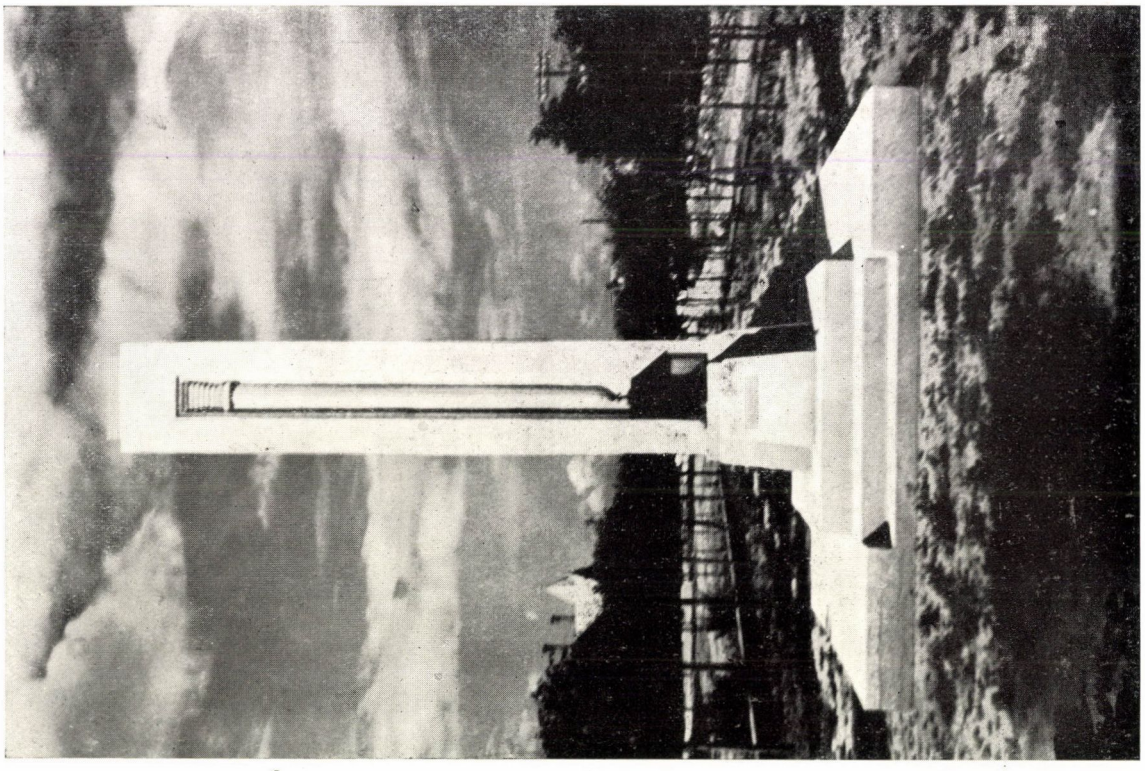

A bécsi magyar népművészeti kiállításról. Fent: Diósy Antal dekoratív festményei. Lent: Kalotaszegi szoba. — Von der ungarischen Volkskunstausstellung in Wien. Oben: Dekorative Wandmalereien, von A. Diósy. Unten: Zimmer aus Kalotaszeg. — From the Hungarian National-Art exhibition in Vienna. Above: Decorative-paintings by A. Diósy. Below: A room of Kalotaszeg.

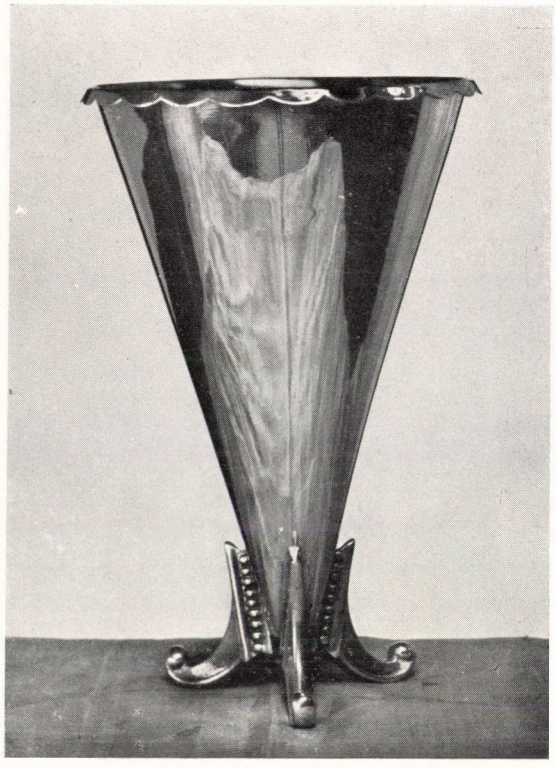
A Bátori-barlang kápolnájának oltára. Havran Imre terve. — Altar der Bátori-Grotte. Entwurf von I. Havran. — Altar of the chapel in the Bátori-Grotto. Designed by I. Havran.

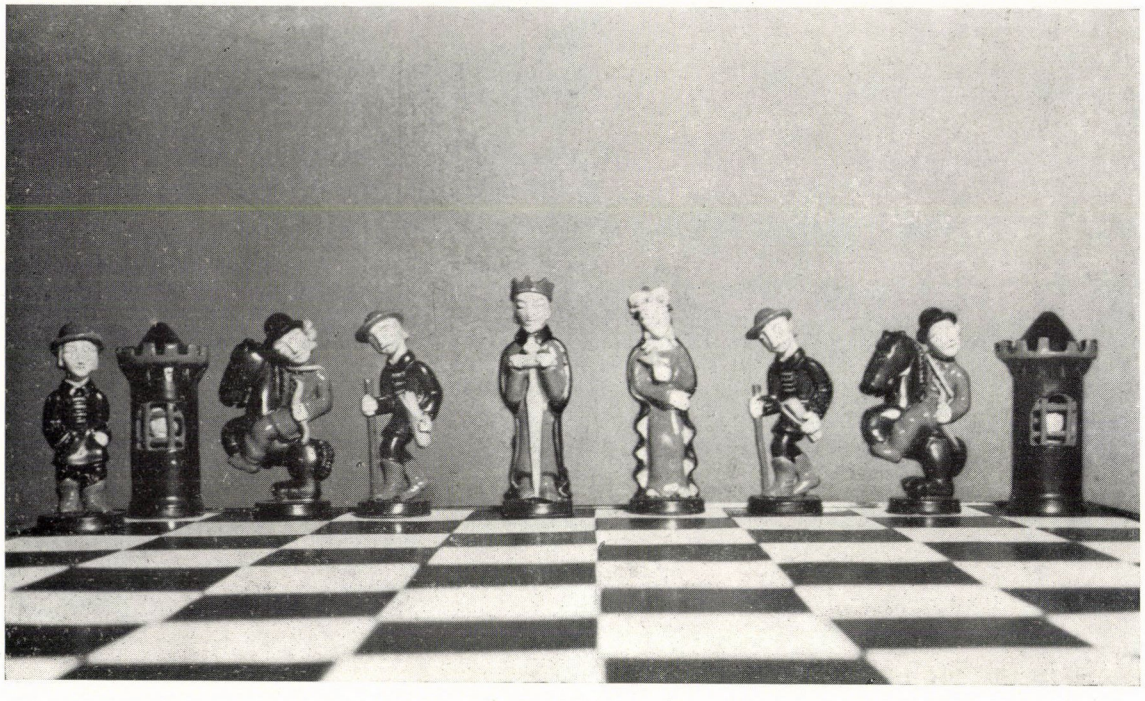

Fent : A Bátori-barlang vasrácskapuja. Havran Imre terve. Lent : A diósdi hősi emlékmű. Zrinszky József terve. — Oben : Das Eisentor der Bátori-Grotte. Entwurf von I. Havran. Unten: Das Heldendenkmal von Diósd. Entwurf von J. Zrinszky. — Iron-gate of the Bátori-Grotto. Designed by I. Havran. Below: Hero-monument in Diósd. Designed by J. Zrinszky.

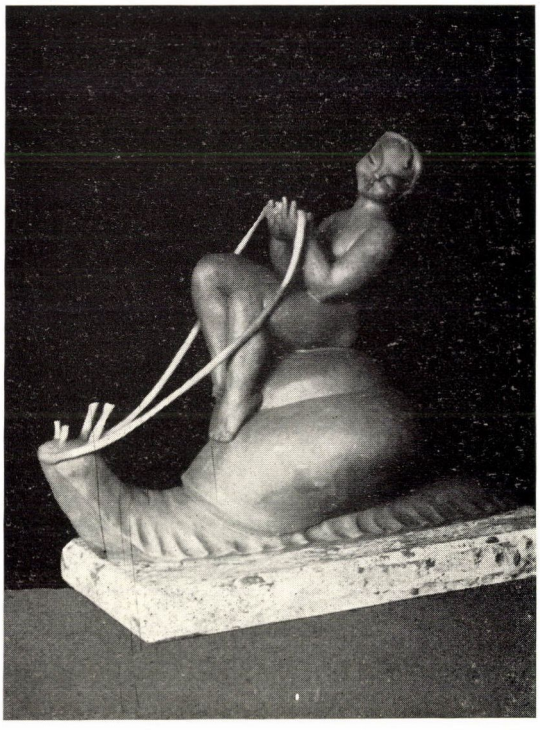

Fent balra : Kehely. Jobbra : Szőlőmosó. Iván István művei. Lent : Keramikai sakkfigurák. Márkus Lili művei. — Oben links : Kelch. Rechts : Traubenwascher. Entwürfe von I. Iván. Unten : Schachfiguren aus Keramik von L. Márkus. — Above to the left : Cup. To the right : Grape-washer. Works of I. Iván. Below: Chessfigures by L. Márkus.

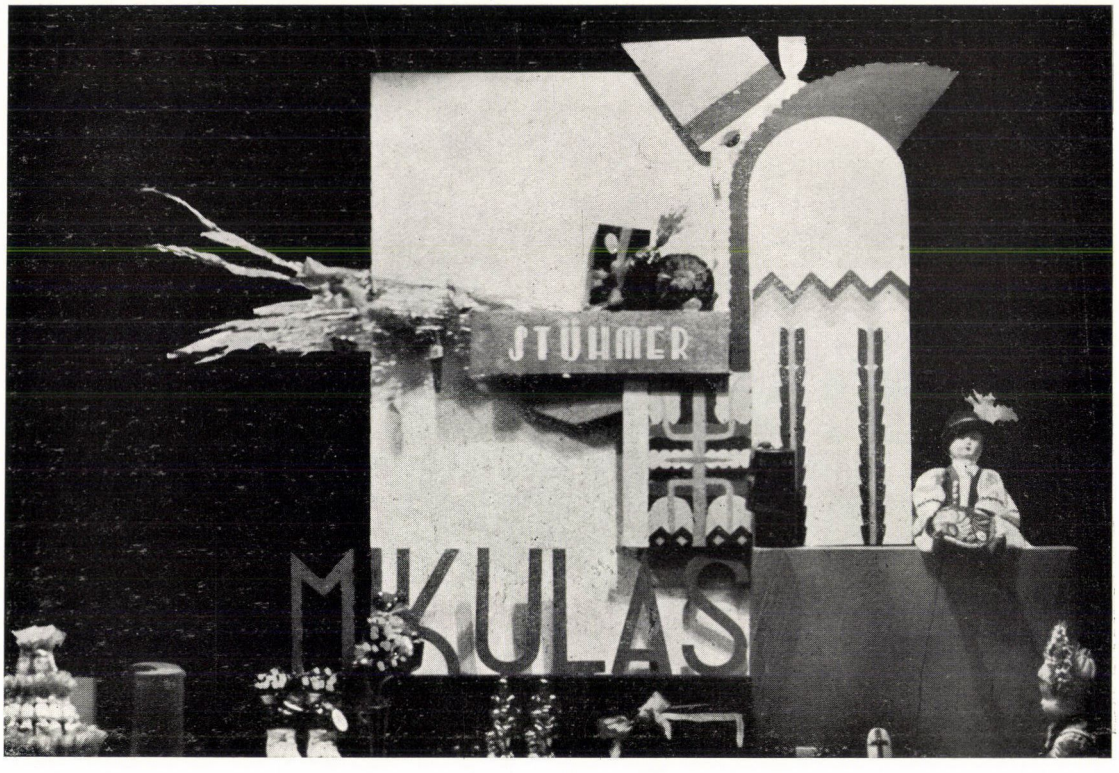

Kerámiai figurák. Ráhmer Mária műteremkiállításából. — Keramische Figuren. Von der Ateliersausstellung der Künstlerin Maria Ráhmer. — Cheramic-figures from the exhibition of M. Ráhmer's.

Kirakati reklámdíszítések. Latabár Károly tervei. — Schaufensterdekorationen. Entwurf von K. Latabár. — Shopwindow decorations. Designed by K. Latabár.

adjon nekik, kiürítette a fogadó istállóját. Az iparművészeti iskola nagyhírű színpadtechnikusa, Wimmer tanár rendezte a tanulóifjúsággal a karácsonyi játékot s annak nagyon tekintélyes jövedelmét a nemrég létesített menza javára fordították.

PÉCSETT fogja a társulat legközelebbi vidéki iparművészeti és háziipari kiállítását megrendezni.

Az előkészületek már nagyban folynak s a pécsiek nagy várakozással tekintenek a kiállítás elé. A kiállítás a Pécsi Héttel kapcsolatban, előreláthatólag június havában fog megnyílni. Kiállítóinkat ezúton is kérjük, hogy minél szebb anyagot készítsenek a kiállításra. A jelentkezés határidejét és a kiállítás megnyitásának időpontját külön körlevélben fogjuk tudatni tagjainkkal és kiállítóinkkal.

MI VAN A „BERZSELYBEN"? Aki figyelemmel kíséri a lapok apróhirdetéseit, meglepetéssel vegyes elszörnyűködéssel olvashatja, milyen „filléres" árakon kínálja némely bútorkereskedő a raktáron levő és kiárusításra érett „berzsely"-eket. A pesti ortografiában jártas olvasó sejti, hogy e magyaros hangzat mögött a francia bergère, a pásztorjátékok korának nagy, öblös fotöje értendő. Akinek alkalma van ezeket az ülőbútorokat a tetthelyen, az ülőbútor-csarnokban is megszemlélni, rendszerint értetlenül áll a jelenségekkel, illetve árakkal szemben. Hogyan lehet ilyen fényes, ragyogó, sőt szemkápráztató külsejű berzselyt olyan dömpingárakon elkótyavetyélni? Most azonban kiderül egy beadványból, hogy a fényes kültakaró alatt mily szomorú szív dobog. Bizony nem lószőr, még csak nem is afrik, avagy tengeri fű. Csak sejteni lehet, hogy miféle töltelék az, ami e fotöjöket duzzasztja. A Kárpitosok Országos Szövetsége ugyanis felterjesztésben fordult a kereskedelmi miniszterhez: tiltsa el az ócska, már használhatatlanná vált bútorok kárpitozó anyagának felhasználását új bútorok céljaira. A kereskedelmi és iparkamara is pártolóan foglalt állást e közegészségügyileg fontos kérdésben. Így az olcsó berzselyek hihetőleg nagy belső változásokon fognak átesni. N. P.

AZ ANGOL ÁRU ALKATA. A Studio egyik nemrég megjelent számában hatalmas propagandát fejtett ki az angol áruk érdekében. Megállapítja, hogy nemcsak az angol automobilnak, de a kézműipari termékeknek is kitűnő esztétikai hatásuk van s mindezeknek az eredete az, hogy az angol munkás telítve van a nemes ipari hagyományok kisugárzásával. A legegyszerűbb bőröndön, esernyőn, pápaszemen, vagy öngyújtón a biztos formaérzék és a nyugodt célkifejezés érezhető s ez fokozottabb mértékben van meg a repülőgépen, a szobaberendezésen, a hajógyártásban s minden vegyiipari ágazatban. Anglia ipari ereje — fejtegeti a Studio — abban van, hogy nyersanyaga elsőrendű s nem az amerikai mérnöki szellem, hanem a hazai iparos-józanság vezeti a tervezők kezét. Még a női divatban is kifejezésre tudta juttatni az angol szabóipar a maga külön stílusát a francia ízlés mellett s itt is a két fontos hatóerő, a biztosan szőtt anyag és az annak természetéből folyó feldolgozási mód az, amiben az angol nemzeti ipar ereje visszatükröződik. Dr. N. P.

ÉRDEKES KIÁLLÍTÁS. A stuttgarti Landesmuseum, mely már alapítása óta mondhatni példája a jó iparmúzeumnak, az elmult év karácsonyán ismét bizonyságot tett az élethez való közeli kapcsolatáról. „Mit ajándékozzunk?" címen rendezett helyiségeiben egy kiállítást és ennek keretében a legjobb stuttgarti cégek kvalitásos áruit mutatta be. Játékok nem szerepeltek ezúttal, mert a württembergi játékipar termékeit nemrég egy külön kiállítás foglalta össze. S természetesen nem szerepeltek élelmezési és ruházati cikkek sem. De annál több egyszerű, praktikus háztartási tárgy. A kiállításnak elsősorban ízlésnevelő célja volt, de még ennél is fontosabb feladatnak tekintették, hogy a közönséget egy alapvető igazságra vezessék rá: az, ami ajándék, lehet egyszersmind hasznos segítség a háztartás életében is.

HÍREK MINDENFELŐL. Dr. Gurlitt Kornél, a kiváló műtörténész újévkor ünnepelte nyolcvanötödik születésnapját Drezdában. Főleg a német barokkművészet felfedezése körül szerzett érdemeket. Hanauban, a porosz kormány meghívására Lettré Emil, a kiváló német ötvösművész átalakította a városi iskolát ötvösipari szakiskolává. Az új intézménynek most volt az első kiállítása nagy sikerrel. Zürichben, az iparművészeti múzeumban december havában művészi bábjáték-színházat mutattak be az ottani ifjúság szívbeli örömére. Párizsban most avatták fel az új gyarmati múzeumot, melynek alapjait a négy év előtti gyarmati kiállításon fektették le. Londonban „Az eszményi lakás" címen mutatták be egy kiállításon a jövendő otthont, melyben emberi erő nélkül mindent automatikus gépek fognak végezni. Londonban az angol király személyesen avatta föl az ottani építészmérnökök új székházát. Az egyesületet száz évvel ezelőtt alapította harminc építész.

Bécsben, a tavaszi árumintavásáron, az osztrák iparművészet részére külön termet fognak fenntartani, melyet egy építész fog megfelelően berendezni. A kiállítók áruit egy külön bizottság fogja előzetesen megvizsgálni, hogy az iparművészeti mintaterem számára megfelelőek-e. — Zürichben az iparművészeti múzeum kiállítást rendezett a szék történeti fejlődésének bemutatására. A primitív kortól napjainkig minden ülőbútorforma bemutatásra került. — Párizsban autóbaleset következtében meghalt Neno Henrik. Egyike volt a legismertebb építészeknek. Két évtizeden át az ő tervei szerint építették újjá a Sorbonnet és egész sereg háborúsemléket tervezett. Utolsó nagy munkája a Vágó József társaságában tervezett genfi Népszövetségi palota volt. — Párizsban az elmult évben elhúnyt Léandre-nak hátrahagyott festményeit, rajzait és plasztikai munkáit mutatták be egy kiállításon. A kritika megállapítja, hogy a Montmartre egykori vidám illusztrátora litográfiáiban volt a legjelesebb és karrikatúráiban a legszellemesebb.

• SZAKIRODALOM •

VÁLLALKOZÁS — ÉPÍTKEZÉS a címe annak a rendkívül tartalmas építészeti szaklapnak, amelyet építészkörökben már jól ismernek s amely márciustól kezdve hetenként fog megjelenni. Dr. Ing. Möller Károly a főszerkesztője és Erdős József a felelős szerkesztője, akiknek szakértelme és lelkesedése tette lehetővé, hogy ezentúl havonta két mellékletet is ad olvasóinak a „Vállalkozás — Építkezés". Az „Építőgyakorlat" című műszaki mellékletet, amely az egyes megoldásokra műszakilag adja meg a feleletet s ezzel nagy tanító és irányító hatást gyakorol s a „Perspektíva" című képes építőművészeti folyóiratot, melyet Weichinger Károly műépítésztanár szerkeszt. Dr. Kotsis Iván építészmérnök, műegyetemi nyilvános rendes tanár és Kozma Lajos műépítész mint főmunkatársak működnek közre eme érdekes építészeti revű szerkesztésében. A „Perspektíva" igen szép kiállításban közli a legújabb építészeti újdonságokat s a válogatott illusztratív anyag és cikk szakembert és laikust egyformán érdekel. E hármas szaklap tartalmazza az összes szakmai aktualitásokat s egyes füzetei mindig egy-egy önálló témát dolgoznak fel. Nemcsak szakembereknek, de az építőiparosoknak, sőt a laikus közönségnek is nagy érdeklődésére fog szolgálni a „Vállalkozás — Építkezés". H.

• PÁLYÁZATOK •

A TÁRSULAT LAKÁSMŰVÉSZETI TERVPÁLYÁZATÁNAK EREDMÉNYE. Március 12-én döntött a társulat — szakértő iparosokkal és tervezőművészekkel kiegészített — bírálóbizottsága a lakásművészeti tervpályázat eredményéről. Tekintettel arra, hogy a beérkezett pályamunkák nem ütötték meg azt a mértéket, amelyek a társulat jubiláris lakásművészeti kiállítására elkészítendő lakásberendezésektől megkívánt, mert a tervezők legnagyobb része nem a kiírás szerinti „korszerű és lehetőleg magyaros jellegű s a megszokott üzleti formákon felülemelkedő" tervekkel pályázott, hanem a nemzetközi bútorpiac ma szokásos formáit vette át.

A bírálóbizottság fentiek alapján tehát a díjakat a kiírás 6. pontja értelmében nem adta ki, de megjutalmazni kívánva a tervezők munkáját és azokat a méltánylandó törekvéseket, amelyeket egyes tervekben látott megnyilvánulni, hat tervet egyenkint száz pengő jutalomban részesített. Ezek jeligéi a következők :

„Három fehér pont fekete alapon", „Nivó", „Helian", „Olcsó magyar", „Minimum—maximum" és „Diófából".

A társulat f. évi április hó 15-én, déli 12 órai határidővel, az előző pályázati feltételekkel azonos feltételű újabb lakásművészeti tervpályázatot hirdet, amelyen a következőképen fogja díjazni az egyes terveket : I. díj : 500 P, II. díj : 300 P, III. díj : 200 P. Ezenfelül jogában áll a társulatnak még legfeljebb négy tervet egyenkint 100—100 pengőért megvásárolni.

A pályaterveket április hó 15-én déli 12 óráig kell benyujtani a társulat hivatalos helyiségében.

A részletes feltételek társulatunk irodájában (VI. Andrássy út 69. sz.) a hivatalos órák alatt kaphatók.

• TÁRSULATI • • KÖZLEMÉNYEK •

A TÁRSULATUNK KEBELÉBEN FOLYTATOTT MUNKA fontosabb eseményeiről az alábbiakban számolunk be.

1934 december 13-án a társulat választmánya tartott ülést, amelyen megjelentek Bodon Károly, Csányi Károly, Grabowieczky Leon, Györgyi Dénes, Helbing Ferenc, Horváth Béla, Kórody György, Kölber Dezső, Lakatos Arthur, Ligeti Miklós, Megyer Meyer Antal, Ohmann Béla, dr. Pacher Béla, ifj. Richter Aladár, Seenger Béla, Schober József, dr. Szalai Emil, Szabó Rezső, Szablya Frischauf Ferenc, Szablya János, Szukováthy István, Urbányi Vilmos, Wälder Gyula, Zrinszky József, Helbing László titkár és Deák István mérnök.

Ligeti Miklós elnök üdvözölte a megjelenteket és az ülést megnyitotta. Szablya János ügyvezető alelnök napirend előtt bejelentette, hogy Szukováthy István kérése alapján megvizsgálta a vámkezelési eljárást és úgy tapasztalta, hogy bár az igen komplikált, jelenleg nem lehet a fennálló rendeletek miatt egyszerűsíteni. A társulat azonban mindenkinek a rendelkezésére áll. Bejelentette, hogy a japán selyembehozatal ügyében újabb tárgyalások voltak a kereskedelemügyi minisztériumban, majd felolvasta azt a memorandumot, amelyet ifj. Richter Aladár kérésére küldött a társulat a kereskedelemügyi minisztériumnak az iparművészeknek háziipari felügyelői állásokra való alkalmazása ügyében. Szukováthy István és ifj. Richter Aladár köszönetet mondottak az ügyek elintézéséért. Ügyvezető alelnök bejelentette, hogy a Széchenyi Export háziipari árujával igen szép eredményeket ért el a csikágói kiállításon. Elnök határozatilag mondotta ki, hogy a napirend előtti bejelentéseket a választmány tudomásul veszi. Ügyvezető alelnök ezek után a bécsi népművészeti és iparművészeti kiállítás ügyét ismertette. A kormány megbízásából tárgyalt az Österreichisches Kulturbunddal s felolvassa a vallás- és közoktatásügyi minisztériumnak a kiállítás ügyében a társulathoz intézett leiratát, amelyben a kiállítás adminisztrációjával a társulatot és a Néprajzi Múzeumot bízza meg. Az anyagi fedezet biztosítva van a magyar és az osztrák kormány részéről. A kiállítás március 3-án nyílna meg a bécsi Hagenbund helyiségeiben. Ifj. Richter Aladár aggályait fejezte ki, hogy a kiállítók törés vagy más kár esetén nem kapják meg tárgyaik ellenértékét. Helbing Ferenc kifejtette, hogy ez, minthogy a társulat rendezi a kiállítást, a legnagyobb rendben fog lefolyni. Ligeti Miklós szerint a kiállításon feltétlenül részt kell venni. Schober József szerint a társulat az eset-

leges valutáris differenciákért nem vállalhat felelősséget, de gondoskodni fog a kiállítók érdekeinek maximális védelméről. Lakatos Arthur bejelentette, hogy a kiállítási bizottság már tárgyalta az ügyet és ismertette a rendezés elgondolását. Az installációt a kiállítási bizottság megbízás útján javasolja kiadni s bejelenti, hogy az ezirányú titkos szavazás eredménye alapján Györgyi Dénest, Urbányi Vilmost és Kórody Györgyöt javasolja a kiállítási bizottság. Elnök, többek hozzászólása után, valamint, hogy Urbányi Vilmos és Kórody György Györgyi Dénes javára lemondottak, határozatilag mondotta ki, hogy a választmány a bécsi kiállítás megrendezésével és az installáció tervezésével Györgyi Dénest bízta meg, aki a megbízást elfogadta. Ügyvezető alelnök ismertette Szablya Frischauf Ferenc indítványát a jelesen végzett iparművészek társulati tagsági ösztöndíja ügyében s kérte az indítványt eredeti szövegezésében elfogadni. Elnök, többek hozzászólása után határozatilag mondotta ki, hogy a választmány Szablya Frischauf Ferenc indítványát az eredeti szövegezésben fogadja el, majd bejelentette, hogy a társulat lakásművészeti tervpályázatot szándékozik kiírni a jubiláris kiállítás számára. Ezek szerint minden jó terv 100 P jutalmat kapna. Többek hozzászólása után határozatilag mondotta ki, hogy e pályázat zsürije szakemberek bevonásával fog határozatot hozni és többféle bútortípusra fogja azt a társulat kiírni. Lakatos Arthur ismertette a karácsonyi vásár ügyét, amely igen nagy forgalmat bonylít le. Bejelentette, hogy Auguszta királyi hercegasszony és dr. vitéz József Ferenc királyi herceg is megtekintették, s igen sokat vásároltak. Javaslatára a választmány köszönetet mondott Lakatos Arthurnak, Urbányi Vilmosnak, Csavlek Andrásnak, Ohmann Bélának és Fáy Aladárnak, a vásár megrendezése körül kifejtett nagy és érdemes munkásságukért. Ezek után Deák István mérnök ismertette a háziipari ügyeket. Jelentést tett a Magyar Nemzeti Bank által újabban engedélyezett zárolt pengőkeretről és az ezzel kapcsolatos megállapodásokról, amelyeket a választmány korábbi hozzájárulása folytán létesített az elnökség. Jelentését a választmány egyhangúlag fogadta el. Elnök ezek után, több tárgy nem lévén, az ülést berekesztette.

1935 január hó 31-én a társulat bíráló bizottsága tartott ülést Helbing Ferenc elnöklete alatt, amelyen megjelentek Györgyi Dénes, Ligeti Miklós, Menyhért Miklós, ifj. Richter Aladár, Spolarich László, Szablya Frischauf Ferenc, Szablya János, dr. Szőnyi Ottó, Telcs Ede, Helbing László titkár és Deák István mérnök.

Elnök üdvözölte a megjelenteket és az ülést megnyitotta, majd bejelentette, hogy a Fonal- és Hímzőipari R.-t. által kiírt magyaros blúzhímzésminta tervpályázatra beküldött anyag kerül bírálatra. Helbing László titkár felolvasta a pályázati feltételeket és bejelentette, hogy 89 pályázó 248 pályatervvel vett részt a pályázaton. Elnök felkérésére a bírálóbizottság tagjai átvizsgálták a beküldött pályaterveket és kiválogatták a megfelelőket, amelyek közül szavazással ítélték oda a kiírt díjakat, majd elnök kimondotta a határozatot, hogy a 150 pengős első díjat Érchegyi Irén „Kati/c", a két, egyenkint 100 pengős második díjat ifj. Richter Aladárné „Írásos" és Fries Erzsébet „Réka/1", a három, egyenkint 50 pengős harmadik díjat Grósz Imre „Tulipán", Karácsonyi Irén „Holnap" és ifj. Richter Aladárné „Hímzés" jeligéjű tervei nyerték el. Dícséretben részesítette ezenkívül a bírálóbizottság a „Kati", „Virágos tavasz", „Kökörcsin", „Lobogós" és „Réka" jeligéjű terveket. A Fonal- és Hímzőipari R.T. pedig megvásárolta Farnadi Ilonka és Frigyes „Virágos tavasz" és Beszédes László „Lobogós" jeligéjű egy-egy tervét. Ezekután több tárgy nem lévén, elnök az ülést bezárta.

1935 február hó 7-én az igazgatóság és gazdasági bizottság Szablya János elnökletével tartott ülést, amelyen megjelentek Lakatos Artúr, Ligeti Miklós, Seenger Béla, Szablya Frischauf Ferenc, dr. Szalai Emil, Deák István mérnök és Helbing László titkár.

Elnök üdvözölte a megjelenteket és az ülést megnyitotta, majd bejelentette, hogy a bécsi népművészeti kiállítás rendezése és előkészületei folynak, az anyag már együtt van. A kiállítást Gyöngyi Dénes lemondása folytán Urbányi Vilmos fogja rendezni és az március 2-án fog megnyílni. Majd bejelentette, hogy a jubiláris közgyűlést előreláthatólag április 10-ike körül fogja a társulat megtartani. Az együttes ülés a bejelentéseket tudomásul vette. Helbing László titkár a folyó ügyeket ismertette. Jelentést tett a Fonal- és Hímzőipar R. T. által kiírt magyaros blúzhímzésminta pályázata eredményéről, majd bejelentette, hogy az Iparművészeti Iskola jelesen végzett növendékei részére kiírt ösztöndíjas tagsági helyeket az Iskola igazgatóságának javaslata alapján betöltötték s azokat Horváth Adorján díszítő szobrász, Németh Nándor grafikus, Farnadi Frigyes, Jálics János, Payer József és Radnai László építőiparművészek kapták meg. Jelentését az együttes ülés egyhangúlag tudomásul vette. Deák István mérnök a háziipari ügyeket ismertette. Bejelentette, hogy dr. Fabinyi Tihamér m. kir. kereskedelemügyi miniszter, méltányolva a társulatnak a háziipar és iparművészet fejlesztése érdekében kifejtett mukásságát, elismerését fejezte ki és elfogadta az 1935. évre szóló költségvetést. — Ismertette a külföldi vásárok és kiállítások programmját, mely szerint a lipcsei, bécsi, milanói és barii nemzetközi vásárokon, a londoni Ideal Home kiállításon és a brüsszeli nemzetközi kiállításon fog résztvenni a társulat. — Jelentést tett a rio de janeiroi vásár igen jó eredményéről, amelyet Barbetti Ágoston társulati tag bonyolított le a társulat megbízásából. Javaslatára Barbetti Ágostonnak az igazgatóság jegyzőkönyvben mondott köszönetet működéséért. Jelentését az együttes ülés egyhangúlag elfogadta. Lakatos Arthúr, a kiállítási bizottság elnöke, jelentést tett a pécsi iparművészeti és háziipari kiállítás ügyében megkezdett előkészületekről. A kiállítás június havában nyílna meg a Pécsi Héttel kapcsolatosan. A pécsiek igen nagy örömmel fogadták a gondolatot és kilátásba

helyezték támogatásukat. — Javaslatára az együttes ülés hozzájárult ahhoz, hogy a lakásművészeti tervpályázat díjazása módosíttassék olyanformán, hogy 20 darab 100 pengős vásárlás helyett a társulat egy 300 pengős első, egy 200 pengős második és egy 150 pengős harmadik díjat fog kiadni, azonkívül jogában áll megvásárolni 100—100 pengőért még 14 tervet. Elnök ezekután, több tárgy nem lévén, az ülést berekesztette.

1935 február hó 13-án a társulat választmánya tartott ülést Szablya János elnök-letével, amelyen megjelentek Bodon Károly, Bodonyi Jenő, Bokros Ferenc, Grabowieczky Leon, Györgyi Dénes, Horváth Béla, Hosszu István, M. Kiss Erzsi, Klausz Gyula, Lakatos Artúr, Ligeti Miklós, Major István, Mátrai Lajos, Megyer Meyer Antal, Nádler Róbert, Ohmann Béla, dr. Pacher Béla, ifj. Richter Aladár, Seenger Béla, Szablya Frischauf Ferenc, Szabó Rezső, dr. báró Szalay Gábor, dr. Szalai Emil, Szukováthy István, Urbányi Vilmos, Végh Gusztáv, Zrinszky József, Helbing László titkár és Deák István mérnök.

Elnök üdvözölte a megjelenteket és az ülést megnyitotta. Elnöki megnyitójában bejelentette, hogy ez évben az első választmányi ülést tartja a társulat és örömmel állapította meg, hogy a jubiláris esztendő gazdag munkaprogrammal indul meg s e programm megvalósításához kéri a választmány támogatását. Ezekután Deák István mérnök ismertette a háziipari ügyeket és jelentést tett dr. Fabinyi Tihamér m. kir. kereskedelemügyi miniszternek a társulat iránt tanusított elismeréséről és a háziipari és iparművészeti ügyek fejlesztése terén folytatott nagy munkája felett s jelentette, hogy az 1935. évi költségvetést a miniszter elfogadta. Ismertette a külföldi vásárok és kiállítások programmját, mely szerint a társulat a lipcsei, bécsi, milanói és barii vásárokon a londoni Ideal, Home kiállításon és a brüsszeli nemzetközi kiállításon fog részt venni. Jelentést tett a rio de janeiroi vásár igen szép anyagi és erkölcsi eredményéről. Javaslatára a választmány jegyzőkönyvben mondott köszönetet Barbetti Ágostonnak, aki a rio de janeirói vásáron a társulat megbízásából részt vett, az általa végzett nagy munkáért. Jelentését a választmány, többek hozzászólása után, egyhangúlag elfogadta. Elnök bejelentette, hogy a brüsszeli kiállítás magyar pavillonját belga építésszel akarták terveztetni, amiről a társulat tudomást szerezve, közbelépett s a tárgyalások folyamán ettől elállva, Györgyi Dénest bízták meg a magyar pavillon tervezésével. Ezekután a bécsi népművészeti kiállítás ügyét ismertette s bejelentette, hogy az anyag már útban van s a kiállítás március 2-án fog megnyílni. Az installáció tervezésével és rendezésével Györgyi Dénes lemondása folytán a társulat Urbányi Vilmost bízta meg. Ezekután Helbing László titkár ismertette a folyó ügyket. Bejelentette, hogy a Fonal- és Hímzőipar Rt. által kiírt magyaros bluzhímzésminta tervpályázat első díját Érchegyi Irén „Kati/c", a két második díját ifj. Richter Aladárné „Írásos" és Fries Erzsébet „Réka/1.", a három harmadik díját Grósz Imre „Tulipán", Karácsonyi Irén „Holnap" és ifj. Richter Aladárné „Hímzés" jeligéjű tervei nyerték el. Dícséretben részesítette ezenkívül a bíráló bizottság a „Kati", „Virágos tavasz", „Lobogós", „Kökörcsin" és „Réka" jeligéjű terveket, azonkívül a Fonal- és Hímzőipari Rt. megvásárolta Farnadi Ilonka és Frigyes „Virágos tavasz" és Beszédes László „Lobogós" jeligéjű terveit. Javaslatára a választmány felhatalmazta az elnökséget az 1934. évre vonatkozó tárgysorsjáték megrendezésére. Jelentést tett a bírálóbizottság határozatáról a lakásművészeti pályázat díjainak megváltoztatásáról, melyet a választmány elfogadott. Ismertette Szablya Frischauf Ferenc tiszteletbeli alelnöknek az ösztöndíjas tagsági helyekre való javaslatának végrehajtását és bejelentette, hogy az Iparművészeti Iskola igazgatóságának javaslata alapján az 1935. évre egy díszítő szobrász, egy grafikus és négy építő iparművész kapta meg az ösztöndíjas tagsági helyeket. Jelentést tett a társulat taglétszámáról s bejelentette, hogy 1934. év végén a társulatnak 1035 tagja volt. Az 1934. év folyamán összesen 153 új tag lépett be. A jelenlegi taglétszám a mai napig 1230. Az 1935. évben belépett 234 új tag. Ezek neveit felolvasta s javaslatára a választmány nevezetteket felvette a társulat tagjai sorába. Lakatos Artur a kiállítási bizottság elnöke a karácsonyi vásár eredményét ismertette s bejelentette, hogy úgy az erkölcsi, mint az anyagi siker igen jó volt. Közel 13.000 pengő áru eladás történt, ami a tavalyit mintegy 40%-kal múlja fölül. A kiállítást Elnök urunk, Őfensége, dr. vitéz József Ferenc királyi herceg és Auguszta királyi hercegasszony is megtekintették és igen sokat vásároltak. Az eladások statisztikája azt mutatta, hogy főleg a finomabb tárgyak keltek el. Elnök javaslatára a választmány jegyzőkönyvben mondott köszönetet Lakatos Artur kiállítási bizottsági elnöknek, Urbányi Vilmos előadónak és Csavlek Andrásnak, az installáció tervezőjének és a kiállítás rendezőjének az általuk végzett szép és nagy munkáért. Lakatos Artur ezekután a pécsi iparművészeti és háziipari kiállítás előkészületeiről tett jelentést. A kiállítás a Pécsi Héttel kapcsolatban nyílna meg júniusban. A helybeliek örömmel veszik és megígérték támogatásukat. A választmány felhatalmazta a kiállítási bizottság vezetőségét, hogy a további előkészítési munkákat végezhessék. Zrinszky József felszólalására a választmány elhatározta, hogy a pécsi kiállítás installációjára pályázatot fog kiírni. Minthogy a kiállítási bizottság jelentését a választmány egyhangúlag elfogadta, elnök, több tárgy nem lévén, az ülést berekesztette.

• IN MEMORIAM •

SZÉNÁSY BÉLA kereskedelmi tanácsos, papírnagykereskedő, a magyar kereskedelmi élet egyik kimagasló egyénisége életének hetvenegyedik évében rövid szenvedés után elhúnyt.

A megboldogult 27 éven át volt lelkes, hűséges tagja társulatunknak, megértő támogatója a magyar iparművészetnek.

Társulatunk e régi, kedves tagjának emlékét mindenkor kegyelettel fogja megőrizni.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: Szablya Frischauf Ferenc. 21,955. — Kir. Magy. Egyetemi Nyomda. (F.: Thiering Richárd.)

Fajansz díszedények Kuny Domokos budai gyárából. (XVIII. sz.) Szablya Frischauf Ferenc gyüjteménye. — Schmuckgegenstände aus Fayence. Aus der Ofener Fabrik Kuny's (XVIII. Jh.) Exemplare aus der Sammlung des Prof. F. Szablya Frischauf. — Fayence specimens from the factory of Kuny at Buda. (XVIII. c.) From the collection of F. Szablya Frischauf.

KÖZVETLEN TERMÉSZET UTÁN KÉSZÜLT HÁROMSZÍN KLISÉ. IFJ. WEINWURM A. ÉS TÁRSA, BUDAPEST VI, Ó-UTCA 6, MŰINTÉZETÉBŐL.